

گزارش فعالیت‌های سالانه انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد

تهیه و تنظیم:

دبیرخانه انجمن

اعظم پازدار

۱۳۹۸

دیباچه

سازمان ملل متحد در سال ۱۹۴۵ با هدف اولیه حفظ صلح و امنیت بین‌المللی بوجود آمد. امروزه فعالیت‌های نظام ملل متحد تقریباً تمام زمینه‌های مربوط به حیات بشری را در بر گرفته است. این سازمان، انعکاسی از علاقمندی و خواست مردم جهان برای رهایی از جنگ و دست‌یابی به صلح پایدار می‌باشد و هنوز هم با همه چالش‌های پیش‌رو پس از ۷۵ سال از تاسیس، بیش از هر نهاد دیگر مورد انتظار مردم دنیا برای تحقق خواسته‌ها در عرصه بین‌المللی می‌باشد.

گستره و میزان فعالیت‌های امروز سازمان احتمالاً در ذهن مؤسسان آن نمی‌گنجد. ولیکن در طول موجودیت در عین پای‌بند به اصول منشور ملل متحد، در عمل به‌طور مستمر تشکیلات جدیدی را برای گستره‌ای از اقدامات مورد نیاز به مقتضای زمان به وجود آورده است. همچنین به موازات گسترش فعالیت‌های سازمان ملل متحد یک ذخیره عظیم اطلاعاتی و پژوهشی نیز حاصل کوشش دولت‌ها، نهادهای غیردولتی و کارشناسان در زمینه‌های مختلف پدیده آمده است. صدها تشکل نیز در زمینه‌های فعالیت ملل متحد در همه نقاط دنیا بوجود آمده‌اند که با اعتقاد به منشور سازمان ملل متحد در جهت شناسایی، تولید ادبیات، آموزش و پژوهش پیرامون موضوعات مربوط به‌طور مستمر کار می‌کنند.

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، سازمانی مردم‌نهاد و غیردولتی است که با همّت جمعی از استادان برجسته و صاحب‌نظر در رشته‌های حقوق بین‌الملل، روابط بین‌الملل و علوم سیاسی «به منظور گسترش و پیشبرد و ارتقای علم و توسعه کیفی نیروهای متخصص و بهبود بخشیدن به امور آموزشی و پژوهشی در زمینه‌های مربوط»؛ نظام ملل متحد، در سال ۱۳۷۹ با اخذ مجوز از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، و تحت پوشش مقررات کمیسیون انجمن‌های علمی ایران، تاسیس و در سال ۱۳۸۰ فعالیت‌های خود را آغاز نمود. در حال حاضر به عنوان نهادی با مرجعیت علمی و خدمت‌موثر از طریق فعالیت‌های خود در جامعه علمی و دانشگاهی شناخته می‌شود. «ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی» و «برگزاری گردهمایی‌های علمی در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی» دو اصل اساسی در تحقق اهداف انجمن هستند که همواره مورد عنایت ویژه قرار گرفته‌اند.

یکی از نتایج توجه به این دو اصل، برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی، همایش‌ها، نشست‌های تخصصی مرتبط با نظام ملل متحد و با هدف کمک به آموزش عالی در دانشگاه‌ها است که همواره از سوی شرکت کنندگان با استقبال همراه شده است. همچنین انتشار کتب و فصلنامه انگلیسی زبان، و تقدیر از استادان و بزرگان عرصه علم و اخلاق از جمله دیگر فعالیت‌های انجمن است که در راستای اهداف اساسنامه دنبال می‌شود.

در سال ۱۳۹۸ نیز همچون سال‌های پیش و در طلیعه بیستمین سالگرد تاسیس، مجموعه‌ای از برنامه‌های مختلفی از سوی انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد برای شیفتگان و علاقمندان به ملل متحد تدارک و انجام شد که گزارش مختصران‌ها را در این مجموعه گردآوری شده است.

در اسفندماه سال گذشته، شیوع ویروس کرونا موجب محدودیت در برگزاری فعالیت‌های مورد پیش بینی، مهمترین آن، همایش سالانه و همچنین مجمع عمومی و دیگر برنامه‌ها شد. امیدواریم که در سال ۱۳۹۹، موفق به برگزاری آنها و فعالیت‌های مستمر خود گردیم.

وظیفه خودمی دانیم که از همه همکاران ارجمند، همیاران گرامی انجمن که به اشکال و ظرفیت‌های متفاوت ما را در انجام فعالیت‌ها مساعدت نمودند، سپاسگزاری و قدردانی کنیم. از همه مشارکت‌کنندگان عزیز در برنامه‌های ما که با حضور خود رونق بخش محفل انس انجمن بودند، تشکر می‌شود. تاکید بر ارزش والای سرمایه انسانی انجمن مسئولیت ما می‌باشد.

از همکار گرامی انجمن، خانم اعظم پازدار برای تهیه و تنظیم گزارش‌های نهایی و همچنین از عضو محترم کمیته جوانان، خانم ناهید فرجی برای تهیه برخی گزارش‌های جلسات سپاسگزاری می‌نمایم.

توفیق همگان را در خدمت به جامعه علمی از خداوند متعال خواستار است.

هیئت مدیره انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد

هیأت مدیره انجمن در سال ۱۳۹۸

دکتر محمدرضا ضیائی بیگدلی (عضو اصلی)

دکتر نسرین مصفا (رئیس)

دکتر بهرام مستقیمی (خزانه دار)

دکتر ابراهیم بیگ زاده (عضو اصلی)

دکتر حسن سواری و دکتر محسن عبداللهی (اعضای علی

دکتر پوریا عسکری (دبیر کل)

البدل)

بازرس

دکتر سیدقاسم زمانی

دکتر هیلدا رضائی (بازرس علی البدل)

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

بخش اول: رویدادهای عمومی

نشست بهارانه انجمن با عنوان «تامین صلح و امنیت بین المللی در وضعیت کنونی اقدامات یکجانبه آمریکا».....	۸
نشست تخصصی «توسل به زور و دفاع مشروع در حقوق بین الملل "سرنگونی پهباد آمریکایی"».....	۱۱
نشست تخصصی «عملیات نظامی ترکیه در خاک سوریه از منظر حقوق و روابط بین الملل».....	۱۲
نشست تخصصی «ایران و سازمان ملل متحد؛ چهل سال کنش و واکنش».....	۱۷
نشست تخصصی «ترور سپهبد شهید قاسم سلیمانی از منظر حقوق بین الملل».....	۱۹
گزارش نشست علمی «پرسش و پاسخ پیرامون عملکرد کمیسیون حقوق بین الملل».....	۲۸
نشست تخصصی «تعهدات بین المللی دولت میزبان مقر سازمان ملل متحد (ایالات متحده) در قبال نمایندگی‌ها و کارگزاران دولت‌های عضو».....	۳۰
اطلاعیه لغو همایش سالانه ۹۸ و مجمع عمومی انجمن.....	۳۸

■ ادامه سلسله نشست های خوانش اسناد بین المللی در سال ۹۸:

هشتمین جلسه از مجموعه نشست های خوانش اسناد بین المللی با عنوان «بررسی سند به سوی پیمان جهانی برای محیط زیست».....	۳۹
نهمین جلسه از مجموعه نشست های خوانش اسناد بین المللی با عنوان «رای صلاحیتی ۸ نوامبر ۲۰۱۹ دیوان بین المللی دادگستری در قضیه اوکراین علیه روسیه».....	۴۰
دهمین جلسه از مجموعه نشست های خوانش اسناد بین المللی تحت عنوان «دستور موقت دیوان بین المللی دادگستری در دعوی گامبیا علیه میانمار مورخ ۲۳ ژانویه ۲۰۲۰».....	۴۴

بخش دوم: کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی

- دوره آموزشی « حقوق معاهدات، موضوعات منتخب » ۴۶
- کارگاه آموزشی « شبیه سازی کمیسیون حقوق بین الملل » ۴۸
- کارگاه آموزشی « چگونگی تنظیم و انعقاد توافق های بین المللی جمهوری اسلامی ایران با دولتها وسازمانهای بین المللی » ۵۰
- سلسله کارگاه‌های آموزشی آشنایی با سازمان ملل متحد و اسناد و مدارک آن از طریق سایت سازمان ملل متحد ۵۳
- ♦ کارگاه آشنایی با سازمان ملل متحد و اسناد و مدارک آن از طریق سایت سازمان ملل متحد با تاکید بر "کنوانسیون حقوق کودک" ۵۳
- ♦ کارگاه آشنایی با سازمان ملل متحد و اسناد و مدارک آن از طریق سایت سازمان ملل متحد با تاکید بر "اسناد تجارت بین الملل" ۵۴
- کارگاه آموزشی « حقوق پزشکی و اخلاق حرفه ای از منظر حقوق بشر » ۵۶
- کارگاه آموزشی « حقوق بین الملل بشردوستانه » ۵۷
- کارگاه آموزشی « سازمان ملل متحد در پرتو نظریات روابط بین الملل » ۶۰

بخش سوم: مشارکت‌ها

- مشارکت در برگزاری همایش اولین جایزه حقوق شهروندی ۶۳
- مشارکت در هفته ترویج علم ۶۶

بخش چهارم: بزرگداشت‌ها و یادبودها

- بزرگداشت یاد و خاطره استاد محمود صوراسرافیل ۶۸
- بزرگداشت یاد و خاطره استاد مسعود طارمسری ۶۸

بخش پنجم: انشارات

- انتشار شماره جدید دوفصلنامه ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد ۷۰

انتشار کتاب «مجموعه مقالات نقش شورای اقتصادی و اجتماعی در تحقق اهداف منشور ملل متحد» ۷۱

بخش ششم: سایر فعالیت‌ها

برگزاری جلسات هیئت مدیره در سال ۹۸ ۷۳

تصویب آیین نامه اعطای مجوز تشکیل شعبه های انجمن در خارج از مرکز و نحوه فعالیت آنها ۷۴

تصویب آیین نامه «کمیته جوانان انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد» ۷۷

مساعادت به سیل زدگان مناطق سیل زده کشور در سال ۹۸ ۸۰

پذیرش کارآموز ترجمه توسط انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد ۸۱

انتخاب دکتر نسرین مصفا به عنوان عضو کمیسیون انجمن های علمی ایران و نماینده انجمن های علمی در

کمیسیون سیاست خارجی و دفاع شورای عالی عتف ۸۲

بخش هفتم: تقدیر و تشکر

نهادهای همکار ۸۵

یاوران انجمن ۸۶

نشست بهارانه انجمن با عنوان «تامین صلح و امنیت بین المللی در وضعیت کنونی اقدامات یکجانبه آمریکا»

تهیه و تنظیم: اعظم پازدار

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری خانه اندیشمندان علوم انسانی نشست بهارانه خود را در تاریخ ۱۴ اردیبهشت ۹۸ برگزار نمود.

خانم دکتر مصفا در ابتدا ضمن عرض خیرمقدم به شرکت کنندگان، به بیان ویژگی های والای اخلاقی و علمی دکتر آزمایش پرداختند و اینکه نشست بهارانه انجمن تقریباً با شروع ماه مبارک رمضان و بزرگداشت هفته معلم همزمان شده است را به فال نیک گرفتند. رئیس انجمن همچنین با سیل زدگان اخیر مناطق مختلف کشور ابراز همدردی کردند و کمک به آنها را از وظایف انجمن دانستند.

در این نشست، پس از آغاز جلسه آقای دکتر سیدعلی آزمایش (استاد انشگاه تهران) در خصوص موضوع نشست، به سخنرانی پرداختند. سخنان ایشان سه محور اصلی را شامل می شد.

محور اول، بحران بین المللی، موضوع وجود و ثبات در عرصه بین المللی بود و اینکه در برخورد با این بحران چه راهکاری وجود دارد. به عبارت دیگر، آیا راه حلی برای این بحران ها در وضعیت های بین المللی وجود دارد؟ این مسائل، دوباره ما را به تعریف حقوق ارجاع می دهد و اینکه حقوق، مجموعه قواعد محدود کننده آزادی است و این آزادی، در عرصه بین المللی، مرتبط با کشورهایی که عضو جامعه بین المللی هستند، می شود و در سطح داخلی، محدودکننده آزادی فردی است. محدودیت آزادی، نیاز به وجود قاعده دارد، و این قواعد باید نتیجه تبادل نظر دولت ها باشد و میزان محدودیت مشخص شود (نه بیشتر و نه کمتر از حد ضرورت).

اکثر قواعد داخلی، از حاکمیت اراده نشأت می گیرد. یک نمونه بارز، کشور سوئیس می باشد که در آن برای هر قانونی رفراندوم گذاشته می شود و به صورت توافقی است. یعنی قانون سوئیس نتیجه توافق جمعی است.

فقدان حاکمیت در حقوق بین الملل، ضمانت اجرا را از بین می برد و قاعده حقوقی که ضمانت اجرا ندارد الزام آور نیست. جنبه منفی مساوی فقدان ضمانت اجرا و جنبه مثبت همان توافق جمعی کشورهاست که در نتیجه به حاکمیت ربط پیدا می کند.

حقوق بین الملل تنها راه نجات از بحران‌ها است. این حقوق را چگونه می‌توان تقویت کرد؟ قواعد حقوقی برخاسته از جامعه انسانی است و از جامعه برمی‌خیزد، بنابراین نقش انسان در تحول قاعده‌ی حقوقی و ایجاد آن، اهمیت دارد.

ایشان در ادامه به محور دوم بحث پرداختند. قاعده‌ای که ضمانت اجرا ندارد، اخلاقی است. بنابراین شرایط جامعه‌ی بین المللی ایجاب می‌کند که قاعده‌ی بین المللی وجود داشته باشد. تمامی این قواعد اعتباری هستند و نه واقعی، و این قواعد دائم در حال تغییر و تحول می‌باشند. اما چرا مخاطبین قاعده‌ی بین المللی از برابری برخوردار نیستند و هنگام اعمال قواعد کسی که در مقابل نابرابری‌های ایستادگی نمی‌کند، محور سوم)

در پاسخ به این سوال از این صحبت می‌شود که اصل تساوی در حقوق بین الملل متزلزل است و شاید علت اصلی آن متزلزل و بی‌ثباتی این باشد که عمری از حقوق بین الملل نمی‌گذرد درحالی که قواعد حقوق داخلی، هم پای جامعه بوده است و همراه با شکل‌گیری جوامع تحول پیدا کرده است. اما قواعد حقوق بین الملل به نسبت قواعد داخلی عمر کوتاهی دارد. سپس ایشان در پاسخ به راه حل بحران‌ها دو راه را پیشنهاد کردند:

در بحران‌ها معمولاً دو راه حل وجود دارد: ۱- باید بشریت و جوامع بر روی نگرش و افکار عمومی کشورها) به لحاظ بین المللی (وقت بیشتری بگذارند. زیرا فشار افکار عمومی بین المللی، می‌تواند بزرگترین قدرت‌ها را متوقف کند). کارکردن روی افکار عمومی بین المللی)

۲- تقویت روابط بین المللی: روابط بین المللی را باید احیا و تقویت نمود و از آن طریق به نتیجه دلخواه و مطلوب، یعنی صلح و امنیت بین المللی، دست پیدا کرد. در روابط بین المللی اغماض وجود دارد در حالیکه در قواعد حقوق بین المللی اغماض وجود ندارد.

پس از خاتمه سخنرانی آقای دکتر آزمایش، آقای دکتر محمدرضا ضیائی بیگدلی در باب تامین صلح و امنیت بین المللی بیاناتی را ایراد فرمودند. دکتر بیگدلی بیان داشتند: «من معتقد هستم که حقوق بین الملل فقط حقوق توسل به زور نیست و اگر از نظر قواعدش به صورت کمی بخواهیم به آن نگاه کنیم شاید بتوان گفت که زمینه و موضوعی نیست که در حقوق بین الملل راجع به آن قواعدی نداشته باشیم، یک بخشی از این قواعد بخش حساسی است مانند بحث صلح و امنیت بین المللی، توسل به زور و ... اما بخش دیگر قواعد حقوق بین الملل نیز مهم هستند هرچند در این بخش نیز بعضا تخلفاتی صورت می‌گیرد.»

همچنین دبیرکل انجمن، آقای دکتر پوریا عسکری نیز سخنانی ارائه کردند. ایشان صحبت‌های خود را اینگونه آغاز کردند: «فهم من از مطالبی که دکتر آزمایش فرمودند در نهایت دو آرزو برای حقوق بین الملل بود یکی اینکه روزی حقوق بین الملل بتواند برابری را معنا کند و دیگری اینکه روزی ضمانت اجرای حقوق بین الملل موثر باشد و گزینشی نباشد. من تصور میکنم که این آرزوها کارساز نیستند و علتش هم این است که شاید بزرگترین جریان فکری که به نوعی با حقوق بین الملل مواجهه دارد این است که ما هنوز زمانی که می‌خواهیم در مورد حقوق بین الملل صحبت کنیم، تفکری را در نظر می‌گیریم که می‌گوید حقوق بین الملل یک شاخه از علم حقوق است و علم حقوق هم آن چیزی است که در حقوق داخلی شناختیم. ایشان در ادامه در خصوص برخی ویژگی‌های حقوق داخلی و ضمانت اجرای حقوق بین الملل و ابعاد مثبت و منفی ضمانت اجرا در عرصه بین المللی صحبت کردند.

در انتهای این نشست پرسش‌هایی از سوی شرکت‌کنندگان مطرح شد که خانم دکتر مصفا در پاسخ به سوال یکی از حضار در رابطه با کناره‌گیری یک جانبه آمریکا از برجام با استفاده از قدرت اقتصادی اش اینگونه پاسخ دادند:

«بله قدرت اقتصادی آمریکا و حجم بالای مبادلات با کشورهای دیگر از نظر اقتصادی، تفوق دلار، وجود شرکت‌های بزرگ اقتصادی، همگی بر این امر موثر بوده‌اند. در رابطه با خود ترامپ نیز این صحبت وجود دارد که ترامپ نه یک فرد سیاسی، بلکه یک کارفرمای اقتصادی بوده است که همه چیز را از منظر اقتصادی نگاه میکند. انتخاب وی نیز بر مبنای سلسله قول‌هایی بود که از نظر اقتصادی به مردم آمریکادر زمان انتخابات داد. ولیکن به طورکل هیچ پدیده‌ای و هیچ موضوعی را در دنیای معاصر نمی‌توان از یک منظر نگاه کرد، همیشه مجموعه‌ای از عوامل است که برهم تأثیر می‌گذارد و این مجموعه عوامل است که به یک نتیجه می‌رسد، البته ما فقط هم نباید به نتیجه نگاه کنیم چرا که فرآیند هم در رسیدن به نتیجه مهم است و شاید این فرآیند باید بهتر مورد نظر قرار گیرد.»

نشست تخصصی «توسل به زور و دفاع مشروع در حقوق بین الملل» سرنگونی پهپاد آمریکایی

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری خانه اندیشمندان علوم انسانی نشست تخصصی «توسل به زور و دفاع مشروع در حقوق بین الملل» سرنگونی پهپاد آمریکایی را در تاریخ ۲۴ تیرماه ۱۳۹۸ در سالن حافظ خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار کرد.

سخنرانان این نشست دکتر فریده محمدعلی پور (عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی)، دکتر حسین نواده توپچی (مدرس دانشگاه) و دکتر سینا اعتزازیان (دانش آموخته دکتری حقوق بین الملل از دانشگاه موناخ استرالیا) بودند. گزارش این نشست به صورت فایل صوتی و تصویری بر روی کانال و سایت انجمن قرار گرفته است.

نشست تخصصی «عملیات نظامی ترکیه در خاک سوریه از منظر حقوق و روابط بین الملل»

نشست علمی عملیات نظامی ترکیه در خاک سوریه از منظر حقوق و روابط بین الملل، عصر روز چهارشنبه اول آبان ۹۸ به ابتکار گروه حقوق خانه اندیشمندان علوم انسانی و همکاری شعبه غرب انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد در سالن فردوسی خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد. در این نشست، استادان «دکتر سید قاسم زمانی» استاد دانشگاه علامه طباطبائی، «دکتر ستار عزیزدانشیار دانشگاه بوعلی سینا همدان، «دکتر اردشیر پشنگ» کارشناس مسایل ترکیه و پژوهشگر مرکز مطالعات استراتژیک خاورمیانه و «دکتر رحمت حاجی مینه» عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی به سخنرانی پرداختند که مشروح اظهارات آنان به شرح ذیل آمده است.

دکتر زمانی که مدیریت این نشست را برعهده داشت مباحث مطرح شده در این نشست را صرفاً علمی خواند که از منظر حقوق و روابط بین‌الملل مورد بررسی قرار خواهد گرفت. وی در مورد عملیات نظامی ترکیه در شمال سوریه اظهار داشت: حمله اخیر ترکیه به مناطق شمال شرقی سوریه، موسوم به «چشمه صلح» که «رجب طیب اردوغان» به استناد ماده ۵۱ منشور سازمان ملل متحد، حق دفاع مشروع و برای دفع تهدیدات گروه‌هایی مانند «پ ک ک» عنوان کرده، برخلاف موافقت نامه آدانا در سال ۱۹۹۸ است که ترکیه با هدف ایجاد کمربندی امنیتی در خاک سوریه و ممانعت از حملات کردها آغاز کرده است. وی سوالات اصلی این نشست را مطرح ساخت و افزود: آیا ترکیه می‌تواند در چنین شرایطی به حق دفاع مشروع متوسل، به ادعای دفع حملات تروریستی و برطرف کردن تهدیدهای تروریستی وارد خاک کشور سوریه شود، به ادعای مجوز مقرر در موافقت نامه آدانا تا اعماق خاک کشور سوریه پیش رود و هدف تغییر بافت جمعیتی آنجا را داشته باشد؟

چه زمانی توسل به زور برای دفاع مشروع مطابق مقررات بین‌المللی است؟

دکتر ستار عزیزدی دبیر شعبه غرب انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد حمله اخیر ترکیه و عملیات نظامی موسوم به چشمه صلح را از منظر قواعد حقوق توسل به زور و مقررات بین‌الملل بشر دوستانه مورد بررسی قرار داد. وی با اشاره به ماده ۵۱ منشور سازمان ملل متحد که براساس آن دولت‌ها به دفاع مشروع مبادرت می‌کنند و می‌بایست اقدام خود را به شورای امنیت اطلاع دهند، سخنرانی خود را با طرح این پرسش‌ها آغاز کرد که آیا دولت ترکیه این شرط را رعایت کرده است؟ و آیا این عملیات نظامی واجد آن شرایط دفاع مشروع در نظام حقوق بین‌الملل هست یا خیر؟

ایشان به طور خلاصه مطالب و ادعاهای ترکیه را که در قالب بیانیه نهم اکتبر به سازمان ملل ارائه داده، در هشت حوزه ارزیابی کرده و افزود: اصلی‌ترین ادعاهای ترکیه این است که حضور این کشور برای مبارزه با تهدیدات قریب الوقوع

تروریستی و خنثی کردن خطر تروریست‌هایی است که در جوار مرز با ترکیه حضور دارند تا بدین ترتیب امنیت مرزهای ترکیه را حفظ کند. ترکیه در بخش دیگری از بیانیه، ادعا می‌کند که اقدامش برای نجات مردم سوریه از ستم گروه «پ ک ک» و شاخه سوری آن «پ ی د» در واقع «وای پی جی» و همچنین داعش است و ادعا می‌کند گروه‌های کردی که در شرق فرات الان جایگاه وسیعی پیدا کرده‌اند، برنامه دارند سوریه را در آینده تجزیه کنند و اقدام ترکیه در حقیقت برای جلوگیری از تجزیه سوریه در آینده است.

ترکیه همچنین اشاراتی به قطعنامه‌های شورای امنیت در مواجهه با تروریسم دارد از جمله قطعنامه ۱۳۷۳ و می‌گوید که در پایان این عملیات هدفش هم این است که پناهندگان سوری که الان در ترکیه آمارشان به حدود ۳ میلیون و ششصد هزار نفر می‌رسد، در این مناطق اسکان دهد و در بخش پایانی هم تأکید می‌کند که در این عملیات مقررات حقوق بین الملل بشر دوستانه که به غیرنظامیان حمله نشود و حمله تنها علیه تروریست‌ها و پایگاه‌ها و تجهیزات آنها باشد. همچنین قطعنامه، تکرار و اعلام می‌کند که تمامی احتیاطات لازم برای عدم آسیب به غیرنظامیان فراهم خواهد آمد.

دکتر عزیزی با اشاره به ادعای ترکیه و تکذیب گروه «وای پی جی» مبنی بر اینکه حتی یک گلوله هم تا قبل از عملیات نظامی شلیک نکرده‌اند، افزود: فرض بر این است که روی پست‌های مرزی ترکیه آتش گشودند، آیا این حجم از اقدامات تخصصی می‌تواند به دولت مقابل اجازه توسل به زور را در مقام دفاع مشروع دهد یا خیر؟

وی همچنین به مورد دولت اوگاندا اشاره کرد که استدلال‌هایی شبیه دولت ترکیه داشت. دیوان بین المللی دادگستری، اوگاندا را محکوم ساخت و گفت دفاع مشروع فقط در برابر حملات گسترده مجاز است. بنابراین حتی اگر عناوین مطرح شده از سوی دولت ترکیه را بپذیریم باز هم دولت ترکیه اجازه این که در سطح وسیع به دفاع مشروع بپردازد را ندارد.

قواعد حقوق بشر در مخاصمات مسلحانه نیز قابل اعمال است

دکتر سید قاسم زمانی نیز در این نشست اظهار داشت: دولت ترکیه با عملیات نظامی در خاک سوریه مرتکب تجاوز مسلحانه شده، حقوق بین الملل توسل به زور را نقض کرده و بسیاری از قواعد حقوق بین الملل بشر دوستانه را زیر پا گذاشته است. وی با طرح یک پرسش اساسی ادامه داد: سؤالی که من می‌خواهم به آن بپردازم این است که آیا می‌توانیم با این عملیات و اقداماتی که دولت ترکیه در حال انجام آن است، این دولت را متهم به نقض حقوق بشر کنیم یا خیر؟ وی با اشاره به عضویت دولت ترکیه در کنوانسیون ۱۹۵۰ رم، کنوانسیون اروپایی حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی، این دولت را به اسناد و قوانین بین‌المللی حقوق بشر ملتزم دانست.

وی اظهار داشت: دولت ترکیه به عضویت میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی درآمده، عضو کنوانسیون حقوق کودک است و برای این که راه ورود خود به اتحادیه اروپا را باز کند به عضویت اغلب معاهدات بین المللی حقوق بشر درآمده است.

در این حالت سه سؤال مطرح می‌شود؛ آیا معاهدات بین‌المللی حقوق بشر که دولت ترکیه عضو آنها است در مخاصمات مسلحانه و درگیری‌های نظامی که الان در خاک سوریه در جریان است قابلیت اعمال دارد؟ می‌توانیم دولت ترکیه و اقدامات نیروهایش در خاک سوریه را بر اساس اسناد بین‌المللی حقوق بشر مورد قضاوت قرار دهیم؟ پاسخ این سؤال مثبت است. بر این تصور نباشیم که در زمان درگیری‌های مسلحانه، صرفاً حقوق بین‌الملل بشر دوستانه بر روابط نیروهای درگیر و متخاصم حاکم خواهد بود.

اعمال همزمان حقوق بین‌الملل بشر دوستانه و حقوق بشر به صورتی گسترده در رویه بین‌المللی مورد پذیرش قرار گرفته است. تصور نکنیم حقوق بشر به زمان صلح اختصاص دارد و حقوق بشر دوستانه مختص زمان جنگ و درگیری‌های مسلحانه است. ممکن است در مورد حقوق بشردوستانه تا حدی این ادعا مصداق داشته باشد اما حقوق بشر مختص زمان صلح نیست. شورای امنیت بارها در قطعنامه‌های خود تصریح کرده که قواعد حقوق بشر در مخاصمات مسلحانه نیز قابل اعمالند.

برندگان و بازندگان تحولات سوریه

سومین سخنران این نشست دکتر اردشیر پشنگ، پژوهشگر مرکز مطالعات استراتژیک خاورمیانه بود. وی بحران سوریه را از منظر برندگان و بازندگان آن مورد بررسی قرار داد و به ارزیابی چشم انداز آتی این بازیگران پرداخت. پشنگ بازیگران این بحران را به ۱۲ کشور تقسیم کرد که در سه سطح بین‌المللی، منطقه‌ای و محلی درگیر بحران شمال سوریه اند. وی مهمترین بازیگری را که در سطح بین‌المللی در رابطه با بحران شمال سوریه نقش ایفا کرده را آمریکا دانست.

وی ادامه داد: سیاست‌های آمریکا از بدو وقوع بحران سوریه چه در دوره «باراک اوباما» رئیس‌جمهوری پیشین و چه دولت «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری کنونی دچار سردرگمی جدی است. به اعتقاد پشنگ این وضعیت در دوره ترامپ بسیار پیچیده تر و سردرگم تر شده و مسأله سیاست خارجی آمریکا به طور کل در خاورمیانه دارای پیچیدگی خاص شده است. آنچه که آمریکا در قبال ایران در جنوب خلیج فارس، ترکیه و سوریه انجام می‌دهد می‌تواند به پاشنه آشیل بسیار جدی برای شخص ترامپ در انتخابات ۲۰۲۰ بدل شود و احتمالاً هم یکی از جدی‌ترین ضرباتی که خواهد خورد از این سمت می‌باشد.

دکتر پشنگ یکی دیگر از بازیگران اصلی بحران سوریه در عرصه بین‌المللی را روسیه عنوان کرد. روسیه که پس از فروپاشی شوروی از خاورمیانه و تحولات آن به دور بود با قدرت‌گیری «ولادیمیر پوتین» نگاه خود به این منطقه را تغییر داد. با تغییر جهت‌گیری آمریکا به سمت شرق آسیا زمینه فعالیت بیشتر روسیه در خاورمیانه فراهم شد. تحولات سوریه دقیقاً همانند سیاست مورد نظر ایران پیش رفت و «بشار اسد» در قدرت ماند. همچنین از نگاه برخی ناظران، سیاست

اعلامی ایران اعم از لغو سفر وزیر امور خارجه و رییس مجلس به ترکیه و همچنین واکنش سیاستمداران و روشنفکران بیانگر مخالفت با نقض تمامیت ارضی سوریه بوده است. البته این کارشناس مسائل خاورمیانه پیشنهاد داد ایران باید در سیاست خارجی خود بازبینی‌هایی را به عمل آورد و بال فرهنگی خود را هم تقویت سازد.

«

نگاه اردوغان به صلح با کردها، تنها یک نگاه ابزاری بوده است»

آخرین سخنران این نشست «دکتر رحمت‌الله حاجی‌مینه «عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد بود. وی با اشاره به حملات نظامی ترکیه علیه سوریه بیان داشت: در فرایند عملیات نظامی از طرف ترکیه علیه کردهای سوریه چیزی که از همان ابتدا خود را نشان داد بازی با مفاهیم بود یعنی دولتی که احساس قدرت می‌کند برخی مفاهیم را زیر سوال برد به طوری که از شاخه زیتون و چشمه صلح صحبت می‌شود اما در عین حال نقض حقوق بشر صورت می‌گیرد.

اردوغان در زمان به قدرت رسیدن به عنوان چهره‌ای که می‌خواست قهرمان صلح شود اظهار داشت که هرگز اجازه نمی‌دهد یک گلوله به طرف برادران کرد شلیک شود اما بعدها نشان داد نگاه اردوغان به صلح با کردها دیگر همچون سابق نیست.

نشست تخصصی «ایران و سازمان ملل متحد؛ چهل سال کنش و واکنش»

تهیه و تنظیم: ناهید فرجی

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، نشست تخصصی «ایران و سازمان ملل متحد؛ چهل سال کنش و واکنش» را با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران در مورخ ۱۳ آبان ۱۳۹۸ در خانه‌ی اندیشمندان علوم انسانی برگزار نمودند.

در کلام آغازین نشست، دکتر پوریا عسکری - دبیرکل انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد - ضمن خیرمقدم به حضار گرامی، به روز سازمان ملل متحد، گذشت ۷۴ سال از عمر آن و به جنبه‌های انحصاری، اولویت‌های خاص، بازتاب تلاش‌ها و چالش‌های پیش‌روی این سازمان هم‌چون جنگ، فقر و تغییرات اقلیمی اشاره کردند. ایشان نگرش دیگر مباحثه‌ی خود را به بازتاب تلاش‌های طولانی و سنجیده‌ی سازمان مزبور برای بهبود عملکردشان، حفظ و برپایی صلح، امنیت بین‌المللی، توسعه و فائق‌آمدن بر چالش‌های مطروحه معطوف نمودند و پیش‌شرط رسیدن به چالش‌های فوق را مبتنی بر داده‌هایی چون همبستگی تمام دولت‌ها و ملت‌ها با یکدیگر دانستند.

دبیرکل انجمن، به طور اجمالی و با نگاهی عمل‌گرایانه به بررسی برخی مسائل حقوق بشر دوستانه نیز پرداختند که از جمله آنها می‌توان به جنگ میان ایران و عراق اشاره کرد؛ ایشان ایراد سخن خود را متوجه نقش کلیدی سازمان ملل در این‌گونه مسائل نموده و داده‌های نسبتاً دقیقی چون هنجارسازی سازمان ملل متحد و سازوکار حل و فصل اختلافات بین‌المللی را مورد بررسی قرار دادند.

پس از سخنرانی ایشان، پیام تصویری دبیرکل سازمان ملل متحد به مناسبت گرامی‌داشت روز سازمان ملل متحد به نمایش درآمد و سپس دکتر ماریادوتسنکو رئیس دفتر مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران به بیان سخنان خود در پرتو توجه به مسائل روز سازمان ملل متحد، به همکاری با ایران پرداختند.

اقدام جالب و مورد توجهی این بخش نشست، نمایش ویدئویی بود که مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران آن را براساس همگرایی عملکرد و اهداف سازمان ملل متحد با اقدامات انجام شده در ایران هم از نظر جنبه‌های عملی و هم نظری، همکاری‌های مربوطه و بی‌درنگ، آماده کرده و صرف تلاش برای اثبات موضوع مزبور شواهد به شدت سازمان‌یافته و مؤثر آن را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده بودند.

پس از آن، نشست وارد محور تخصصی خود گردید و دکتر محمدرضا ضیائی بیگدلی به ایراد سخنان خود پرداختند. استاد دانشگاه علامه طباطبائی با توضیحی اجمالی درباره‌ی تدوین منشور ملل متحد در سال ۱۹۴۵ سخنرانی خود را آغاز و سپس به حضور فعال و خاص نماینده‌ی ایران در زمان تدوین منشور اشاره نمودند. تجزیه و تحلیل توضیحات ایشان در این زمینه

بیانگر این هدف بود که آغاز همکاری و تلاش‌های خاص ایران با سازمان ملل به همان لحظات ابتدایی تدوین منشور سازمان ملل متحد تعمیم داده شده است.

ایشان در ادامه بیان نمود که فراز و فرود، کنش و واکنش سازمان ملل متحد مبتنی بر مسائل گوناگون، متفاوت تحلیل می‌گردد. ایشان مباحثه‌ی خود را با اولین رویداد مرتبط با ایران بعد از انقلاب اسلامی، تحت عنوان «گروگانگیری در سفارت آمریکا در ایران» مورد کندوکاو قرار داده و بیان نمودند که رأی دیوان بین‌المللی دادگستری در این بحث از معدود آرای بود که صریحاً و صرفاً به انجام رسید تا تعهدات حقوق بین‌الملل مورد توجه و حمایت قرار گیرند.

دکتر ضیائی بیگدلی این بار از رهگذر شورای امنیت و منشور ملل متحد تحلیل مبسوط‌تری را درباره‌ی تعهدات نظام حقوق بین‌الملل به انجام رساندند و قطعنامه‌ی ۵۹۸ را براساس معیارهای آن مورد تحقیق و تفحص قرار دادند. ایشان بیان نمودند که برای اولین بار شورای امنیت سازمان ملل متحد قطعنامه‌ای را براساس فصل هفت به تصویب رساندند؛ قطعنامه‌ی مزبور در ۲۷ تیر سال ۱۳۶۶ برای خاتمه‌ی جنگ میان ایران و عراق صادر گردید. قطعنامه ۵۹۸ در عرصه‌ی نظام حقوق بین‌الملل نه تنها یک قطعنامه‌ی لازم‌الاجرا بلکه حاوی یک مضمون اساسی نیز می‌گردید؛ قطعنامه‌ای تحت نظارت فصل هفت منشور سازمان ملل متحد برای دولت‌ها به بیان بهتر یعنی دولت‌های مزبور منافع جامعه‌ی بین‌المللی را در معرض خطر قرار داده‌اند. او افزود که قطعنامه‌ی ۵۹۸ شورای امنیت با هدف خاتمه‌ی جنگ میان عراق و ایران، از حیث کمی و تعداد واژه‌های به کار گرفته شده مفصل‌ترین و از حیث محتوا اساسی‌ترین و از حیث ضمانت اجرا قوی‌ترین قطعنامه‌ی شورای امنیت سازمان ملل متحد به حساب می‌آید.

دکتر ضیائی بیگدلی همچنین به اهم نکات مطروحه در قطعنامه‌ی مزبور چون آتش‌بس فوری، آزادی بی‌درنگ اسیران، همکاری با دبیرکل در خصوص اجرا و اعمال قطعنامه، حل و فصل درگیری، درخواست از تمامی دولت‌ها در عدم گسترش بیشتر مخاصمه، درخواست از دبیرکل برای مشخص نمودن مسئولیت مخاصمه و خسارت وارده اشاره نمودند.

محور دوم سخنرانی ایشان با تحلیل و توضیح حمله‌ی آمریکا به هواپیمای مسافربری ایرباس ایران آغاز گردیده و یادآوری کردند که در این مسئله ایران با آمریکا سازش نمود ولیکن آمریکا در نهایت اعلام کرد که در این موضوع هیچ مسئولیتی متوجه آمریکا نمی‌گردد. در نهایت، ایشان یکی از وقایع تأسفبار در جریان جنگ عراق با ایران و یا به بیان دیگر حمله به سکوه‌ای نفتی ایران را مورد توجه و تحلیل قرار دادند و متذکر شدند «اگرچه ایران دعوی خود را در دیوان بین‌المللی دادگستری مطرح کرد ولیکن سرانجام دیوان دعوا را رد نمود». شایان ذکر است که ایشان نظر دیوان بین‌المللی دادگستری را مبتنی بر رویکرد دیپلماسی در نظر گرفت.

این نشست که مورد استقبال شرکت‌کنندگان قرار گرفته بود منتج به بیان سوالات و تحلیل‌های آنان نیز گردید.

نشست تخصصی «ترور سپهبد شهید قاسم سلیمانی از منظر حقوق بین الملل»

تهیه و تنظیم: اعظم پازدار

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری بنیاد حقوق بین الملل دکتریگدلی و خانه اندیشمندان علوم انسانی، روز چهارشنبه مورخ ۱۸ دی ماه ۹۸ نشستی تخصصی با عنوان «ترور سپهبد شهید قاسم سلیمانی از منظر حقوق بین الملل» را برگزار نمود.

این جلسه که با حضور دکتر محمدرضا ضیائی بیگدلی، دکتر محمدحسن حبیبی مجنده، دکتر محسن عبداللهی به عنوان مدیر نشست، دکتر پوریا عسکری و دکتر امیر ساعد وکیل برگزار گردید با استقبال فراوان علاقمندان روبه رو شد.

در آغاز نشست خانم نسرین دکتر مصفا رئیس انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد ضمن عرض تسلیت به خاطر شهادت سردار قاسم سلیمانی، برگزاری این نشست را در راستای اهداف مندرج در اساسنامه انجمن دانست و در واقع رسالت انجمن را بررسی و تحلیل وقایع و رویدادهای سیاسی کشور را از منظر زمینه های فعالیت انجمن؛ حقوق بین الملل ارزیابی کرد. وی اظهار امیدواری نمود که این نشست بتواند به سوالات و ابهامات در زمینه واقعه اخیر پاسخ دهد و برای دانشجویان و علاقمندان به مباحث حقوق بین الملل دستاورد علمی خوبی به همراه داشته باشد. ایشان همچنین درگذشت شماری از هموطنان در استان کرمان و جان باختگان سقوط هواپیمای اوکراینی را به آحاد ملت تسلیت گفتند.

نشست مذکور به صورت پنلی با مدیریت دکتر محسن عبداللهی با مرور اجمالی بر رخدادهای اخیر و به طور روزشمار طی یکماه گذشته و در بخش اصلی با طرح سولاتی مدون از سوی ایشان برگزار و جهت پویایی بیشتر با پرسش و پاسخ همراه گردید.

ایشان در ادامه با اشاره به حملات به کنسولگری ایران در نجف و بصره گفت: برخی از توییت های ترامپ دعوت به مداخله و دعوت مردم عراق علیه ایران بود.

وی افزود: پس از این حادثه، ۲۷ دسامبر، پایگاه نظامی آمریکا در کرکوک مورد حملات کاتیوشایی قرار می گیرد و باز آمریکا انگشت اتهام را به سوی ایران نشانه می رود. پس از آن، دولت آمریکا بخشی از مواضع حشد الشعبی را در عراق مورد حمله مسلحانه قرار می دهد که ۴۵ شهید و ۵۱ مجروح برجای می گذارد، سپس حمله به سفارت آمریکا روز ۳۱ دسامبر اتفاق می افتد و روز پس از آن ترامپ در توییتی ایران را تهدید به بهای گزاف می کند و ۴۸ ساعت پس از آن است

که آمریکا سردار شهید قاسم سلیمانی را ترور می‌کند. وزارت دفاع آمریکا به فاصله ۵-۶ ساعت بیانیه بسیار مغشوشی را صادر می‌کند و به نوعی به دفاع مشروع پیش‌گیرانه و پیش‌دستانه دستاویز می‌شود.

استاد حقوق بین‌الملل دانشگاه شهید بهشتی تهران در ادامه افزود: این واقعه به لحاظ موضوعاتی نظیر دفاع مشروع، دفاع پیش‌دستانه، حقوق توسل به زور، حقوق بشر دوستانه، نظام بین‌المللی حقوق بشر و تا حدودی بحث مصونیت‌های بین‌المللی قابل بررسی است.

دکتر عبدالهی گفت: اگر ما حادثه را بخشی از یک درگیری مسلحانه بدانیم، حقوق قابل اعمال، حقوق بشردوستانه بین‌المللی خواهد بود اما اگر آن را خارج از درگیری‌های مسلحانه بدانیم، باید گفت که در دوران صلح حقوق بشر حاکم است و حقوق بشر اساساً اجازه سلب حیات را به هیچ مقامی نمی‌دهد جز استثناتی مثل مجازات اعدام و عملیات پلیس.

استاد حقوق بین‌الملل دانشگاه شهید بهشتی اضافه کرد: نمی‌توان در زمان صلح کسی را به قتل رساند، اما اگر زمانی احراز شود که جنگ رخ داده قانوناً کشتن جایز است مگر در مواردی که جنگ آن را منع کرده است.

ایشان ادامه داد: سوال این است که آیا آمریکا در معرض یک حمله مسلحانه بوده است که حمله سوم ژانویه را دفاع مشروع توصیف می‌کند یا اینکه خود حمله سوم ژانویه حمله‌ای مسلحانه است که به جمهوری اسلامی ایران، حق دفاع مشروع می‌دهد؟

پس از این مقدمه ایشان سوالات مورد نظر در پنل متخصصین را که شامل یک سوال اصلی و چند سوال فرعی بود به ترتیب زیر مطرح نمودند:

سؤال اصلی نشست: مشروعیت قانونی بودن (حمله سوم ژانویه آمریکا به هیئت ایرانی و همراهان در

حقوق بین‌الملل

پرسشهای فرعی در ۴ مقوله توصیف حادثه؛ حقوق توسل به زور و حقوق بشردوستانه؛ نظام حقوق بشر؛

حقوق ضدتروریسم؛ و حقوق مصونیت‌های بین‌المللی:

۱- اهمیت توصیف حمله سوم ژانویه: قابلیت اعمال حقوق بشر (حقوق صلح (یا بشردوستانه) حقوق

جنگ - (سیاست حقوقی و مصالح کشور

۲- در صورت چارچوب بندی حمله در حقوق توسل به زور ایاداعای آمریکا مبنی

بر دفاع مشروع پیشدستانه موجه است؟

۳- آیا حمله سوم ژانویه یک «توسل به زور مغایر منشور و حقوق بین الملل» است و در این صورت

آیا این توسل به زور به آستانه «حمله مسلحانه» ماده ۵۱ منشور می‌رسد؟

۴- آیا اقدام امروز ایران یک دفاع مشروع ضروری و متناسب است؟

۵- آیا توثیق‌های ترامپ در حمله به ۵۲ سایت مهم ایرانی از جمله اماکن فرهنگی مغایر حقوق بین

الملل و حقوق بشردوستانه است؟

۶- در صورت چارچوب بندی حمله در قالب نظام حقوق بشر، توصیف عنوان این سلب حیات چیست و

چه عمل متخلفانه ای در نظر گرفته خواهد؟

۷- با توجه به اینکه آمریکا در آوریل سال ۲۰۱۹ سپاه پاسداران را بعنوان یک سازمان تروریستی

تعیین کرده، جایگاه حمله سوم ژانویه در نظام حقوق ضد تروریسم چیست؟ آیا اقدام آمریکا می‌تواند

بعنوان تروریسم دولتی در نظر گرفته شود؟

۸- آیا حمله سوم ژانویه از منظر نقض حقوق مصونیت‌های بین المللی قابل طرح است؟

دکتر محمدرضا ضیایی بیگدلی استاد دانشگاه علامه طباطبایی دیگر سخنران این نشست بود که با شعری حماسی از فرودسی سخنان خود را آغاز نمود: صبر بسیار بیاید پدر پیر فلک را تا دگر مادر گیتی چون تو فرزند بزاید. وی به صحبت اخیر استاد محمود دولت‌آبادی اشاره کرد که سردار سلیمانی را فرزند شایسته ایران معرفی نموده بود.

دکتر ضیایی بیگدلی مباحث مطرح شده در این نشست را صرفاً حقوقی ارزیابی کرده و افزودند: همان طور که دکتر عبدالهی چندین بازده زمانی را برای تحلیل وقایع اخیر انتخاب کرده بود بنده نیز این واقعه را به دو بازده زمانی پیش و پس از سوم ژانویه تقسیم‌بندی می‌کنم. وی موضوعات حقوقی مرتبط با این واقعه را شامل تجاوز، اصل عدم مداخله، اصل احترام به حاکمیت، مباحث مرتبط با حقوق بشردوستانه، ترور هدفمند و مصونیت دانست.

استاد پیشکسوت حقوق بین الملل در ادامه افزودند: اساساً مخاصمه مسلحانه ای بین ایران و آمریکا وجود نداشته تا بحث دفاع مشروع توسط آمریکا مطرح شود بلکه اقدام آمریکا موضوعی حقوق بشری است.

وی با اشاره به اختلاف در مفهوم دفاع مشروع گفت: ماده ۵۱ منشور ملل متحد حمله مسلحانه را از دو زاویه نمود می دهد، حمله مسلحانه یک تجاوز مسلحانه است. همانطور که در قطعنامه تجاوز، حمله مسلحانه به قلمرو یک کشور به عنوان مصادیق تجاوز است.

دکترضیائی بیگدلی توضیح دادند: بحث تجاوز مسلحانه به قلمرو یک کشور همان مفهومی را می رساند که ماده ۵۱ منشور سازمان ملل، به حمله مسلحانه به کشوری که عضو ملل متحد است.

ایشان بحث دفاع پیش دستانه و پیش گیرانه را در عرصه بین المللی چندان دارای طرفدار ندانسته و توضیح دادند: غیر از اسرائیل که خود دست به این اقدامات می زند کسی در دنیا طرفدار این دو مفهوم نیست.

به گفته این استاد پیشکسوت، ادعای آمریکا در ترور سردار بیشتر بحث پیشگیرانه دارد تا پیش دستانه. در مورد دو مفهوم یاد شده طرفداران دفاع پیش دستانه بیشتر هستند اما شاهد این نیستیم که در این زمینه هنجارسازی شده و یا معاهده ای تا به امروز امضا شده باشد.

ایشان تاکید کردند: بنابراین دفاع در این ارتباط با توجه به قطعنامه تعریف تجاوز؛ تهاجم و تجاوز به قلمرو یک کشور است. اطلاعات غیرموثقی وجود دارد مبنی بر اینکه آمریکا برای ترور سردار سلیمانی، از پایگاه هوایی قطر و برخی نیز می گویند از پایگاه هوایی کویت این حمله به قلمرو سرزمینی عراق انجام شده است.

دکتر حبیبی مجنده عضو هیأت علمی دانشگاه مفید سومین سخنران این نشست بود. وی اقدام آمریکا در ترور سردار شهید قاسم سلیمانی را یک اقدام توسل به زور ارزیابی کرد و افزود: حقوق بین الملل توسل به زور را بطور مطلق ممنوع می داند. یعنی کشورها از هرگونه توسل به زور منع شده اند. البته توسل به زور ابتدایی در حقوق بین الملل ممنوع است. سوالاتی که اینجا و در رابطه با واقعه اخیر مطرح می شود شامل این موارد است: آیا این توسل به زور در چارچوب استثنائات قرار می گیرد؟ آیا این توسل به زور را می توان به عنوان دفاع مشروع قلمداد نمود؟

ایشان تصریح کردند: همان طور که در ماده ۵۱ منشور سازمان ملل متحد نیز اشاره گردیده است معتقدم دفاع مشروع در این واقعه قابل اعمال نیست.

وی با طرح این سوال که آیا این توسل به زور می تواند دفاع مشروع توصیف شود، اظهار داشت: دفاع مشروع در اینجا قابل اعمال نیست و نمی تواند توجیه کننده اقدام آمریکا باشد.

دکترحبیبی اظهار داشت: اگر کشوری بخواهد به دفاع مشروع متوسل شود، بایستی یک حمله مسلحانه در آن کشور اتفاق افتاده باشد اما حمله مسلحانه چه هنگام رخ می دهد. مثلا نیروهای مسلح یک کشور از خط مرزی عبور کرده باشند یا

هواپیماهای نظامی یک کشور از حریم یک کشور عبور کرده باشند، از لحظه ای که اقدام بالفعل اتفاق می افتد حمله مسلحانه شروع شده است.

وی توضیح داد: همچنین الزام است دفاع مشروع را شامل حالت و وضعیتی بدانیم که نیروهای نظامی یک کشور آماده باش هستند و منتظرند و همه چیز حکایت از آغاز حمله دارد، در این صورت می توان دفاع مشروع صورت گیرد که آن را «دفاع پیش دستانه» می نامند.

ایشان همچنین افزودند: بدون شک این اقدام ایالات متحده یک اقدام توسل به زور است و حقوق بین الملل هم توسل به زور را ممنوع کرده است.

این استاد دانشگاه اظهار امیدواری کرد با حادثه ای که رخ داد، آرامش مورد نظر این شخصیت بزرگ تحقق یابد هم در سطح داخلی که وسیله و برکت شود که باران آرامش آن در کشور باریدن کند و هم در سطح منطقه موجب شود کشورها و مسلمانان منطقه دست از نزاع و تنش با یکدیگر بردارند.

دکتر پوریا عسکری عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی سخنران چهارم این نشست بود. ایشان در آغاز سخنان خود بر لزوم دوری جستن از احساسات برای تحلیل وقایع اخیر تأکید کرد و افزود: من فکر می کنم حقوق بین الملل در شرایط کنونی که شامل تحریم و فشارهای اقتصادی و سیاسی است از ابزارهای کارآمد محسوب می شود. وی در ادامه با طرح پرسش هایی در رابطه با اقدام اخیر آمریکا افزود: آیا اقدام انجام شده از نگاه حقوق بین الملل توسل به زور یا دفاع پیش دستانه محسوب می شود؟ در حقوق بین الملل دفاع پیش دستانه قابل توجیه نیست. دفاع مشروع شرایطی دارد که با توجه به آنها توجیه می شود از جمله ضرورت، فوریت و تناسب. از نظر حقوق بین الملل تناسب توجیهات بسیار پیچیده ای را طلب می کند.

دکتر عسکری با اشاره به اقدام آمریکا در ترور شهید سردار سلیمانی افزود: آنچه اتفاق افتاد در خاک کشور ثالث بوده است. شما نمی توانید در خاک کشور ثالث دفاع کنید البته ممکن است آمریکا چنین استدلال نماید که ما با عراقی ها موافقت نامه امنیتی داریم به طوری که در بند ۵ ماده ۴ از این توافق نامه گفته شده آمریکا در برابر حمله به خود اجازه دفاع مشروع دارد. البته در همان توافق نامه و در بند ۲ از ماده ۵ این کار بایستی با موافقت دولت عراق باشد، پس اقدام آمریکا نمی تواند دفاع مشروع قلمداد شود. ایشان با تأکید بر حقوق توسل به زور، حقوق بشردوستانه و حقوق مخاصمات بین المللی اظهار داشت: در استفاده از دفاع مشروع نباید دست و دل بازی انجام شود، ما باید در دنیا به عنوان یک کشور عاقل باقی بمانیم.

وی با طرح این پرسش که آیا توسل به زور آمریکا به اقدام و ادعایی که به عنوان دفاع پیش دستانه مطرح شده قابل توجیه است یا خیر؟ چنین پاسخ داد: این اقدام در حقوق بین الملل قابل پذیرش نیست؛ فرض کنیم دفاع مشروع پیش دستانه در

حقوق بین الملل پذیرفته شده است و ادعای اطلاعاتی که مبنی بر حمله قریب الوقوع نیز صحت داشته باشد، اگر این دو فرض را به عنوان دو اصل بپذیریم که تردید جدی در مورد آن وجود دارد. حقوق بین الملل نسبت به دفاع مشروع شرایطی دارد.

استاد دانشگاه علامه طباطبایی به سه شرط ضرورت، فوریت و تناسب برای دفاع مشروع اشاره کرد و ادامه داد: اصل تناسب، به شما حتی دفاع در خاک طرف مهاجم را نمی دهد، از نظر حقوق بین الملل، تناسب، توجیحات بسیار پیچیده ای را می طلبد که پس از خارج کردن دشمن مهاجم از مرز، به دفاع خود پردازیم.

دکتر عسکری اضافه کرد: آنچه اتفاق افتاده نه در خاک ایران و نه در خاک آمریکا است بلکه در خاک کشور ثالث عراق بوده است. شما نمی توانید در خاک کشور ثالث دفاع کنید. اگر آمریکا بخواهد این موضوع را پاسخ دهد، احتمالا مجبور به استناد به موافقتنامه امنیتی خود با عراق می شود.

استاد حقوق بین الملل دانشگاه علامه طباطبایی گفت: موافقتنامه امنیتی بین آمریکا و عراق، اجازه عملیات در خاک عراق را به آمریکا می دهد، اما در ماده دیگری از این موافقتنامه اشاره می کند که هر عملیات آمریکا در خاک عراق باید با موافقت عراق انجام شود.

وی ادامه داد: آمریکایی‌ها ممکن است به توجیه دیگری هم متوسل شوند و آن این است که در جایی که ثالثی به ما حمله کرده یا می‌خواهد حمله کند اما آن دولت ناتوان است و یا اراده‌ای ندارد (عراق)؛ علیه کسی که می‌خواهد حمله‌ای علیه ما انجام دهد، می‌توانیم عملیات انجام دهیم.

استاد حقوق بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبائی تصریح کرد: بنابراین اقدام آمریکا هم بر اساس موافقتنامه امنیتی بین آمریکا و عراق و هم بر اساس تئوری *unwilling and unable theory*، نقض حقوق بین‌الملل است.

وی با اشاره به توییت‌های ترامپ علیه ایران و تهدید به حمله به ۵۲ اماکن فرهنگی اظهار داشت: این ۵۲ مورد مورد توجه رسانه‌ها قرار گرفت اما نکته‌ای که به آن توجه نشد این بود که ترامپ ادعا کرد که چطور آنها می‌توانند ما را بکشند اما ما نمیتوانیم به اموال فرهنگی آنها حمله کنیم. باید به ترامپ یادآوری شود، اقدام تلافی‌جویانه به اموال فرهنگی که در صدر لیست جهانی در یونسکو ثبت است، قابل اعمال نیست.

ایشان تصریح کردند: تهدید دیگری که ترامپ کرده و نکته بسیار مهمی است این است که او گفته تناسب حقوق بین‌الملل بشردوستانه را رعایت نمی‌کنم، یعنی غیرنظامیان و اموال غیرنظامی را مورد حمله قرار می‌دهم. حقوق بین‌الملل می‌گوید وقتی گفتم تناسب را رعایت نمی‌کنم به معنی این است که دقت نمی‌کنم غیرنظامیان هدف حمله نباشند، این تهدید نسبت به تهدید اماکن فرهنگی، تهدید به جنایت جنگی به شمار می‌رود.

آخرین سخنران این پنل دکتر امیرساعد وکیل عضو هیأت علمی دانشگاه تهران بود.

استاد حقوق بین‌الملل دانشگاه تهران گفت: اینکه ایران می‌تواند اقدام به دفاع مشروع کند، اقدام نادرستی است، جمهوری اسلامی ایران در اتفاقی افتاده که نباید اقدام کند، اگر فراتر از آن باشد، ایران در مسیری قرار خواهد گرفت که آمریکایی‌ها می‌خواهند.

دکتر وکیل افزود: ما با این اقدام در فضای دفاع مشروع، به سمت مقوله‌ای می‌رویم که وضعیت مخاصمه ادامه می‌یابد، درست این است که ما پایبند اقدام متقابل غیرقهری باقی بمانیم.

استاد حقوق بین‌الملل دانشگاه تهران تصریح کرد: ما باید از دبیرکل سازمان ملل برای میانجیگری و چارچوب ارجاع طرفین به یکی از راهکارهای حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات پیش رویم، نباید با احساسات و هیجان مفاهیم را مشروع کنیم. حقوق بین‌الملل آمده است که در چارچوب مسالمت‌آمیز، اختلافات را حل و فصل کند.

دکتروکیل گفتند: حتی ایران می‌توانست اقدام عین الاسد را بدون سروصدا انجام دهد، هیچ سودی در تعریف مساله به عنوان حمله مسلحانه وجود ندارد. ما هیچ سودی نمی‌بریم که با قدرتی بزرگ وارد جنگ شویم که انتهای آن مشخص نیست.

این استاد دانشگاه افزود: بر اساس نظام حقوقی آمریکا و قانون ۱۹۷۴ این کشور، اگر قرار است آمریکا وارد اقدام نظامی شود که آثار، تبعات و پیامدهایی برای آمریکا و نیروهای آمریکایی داشته باشد باید از کنگره مجوز بگیرد.

ایشان همچنین اظهار داشتند: همچنین دستور العمل اجرایی ۱۹۷۶ ممنوع می‌کند ترور سیاسی را که منتسب به دولت آمریکا باشد. همچنین در سال ۲۰۰۱، آمریکا قانونی وضع می‌کند که می‌تواند در مواردی که از ناحیه گروه‌های تروریستی (القاعده) مورد تهدید قرار بگیرد، متوسل به زور شود و متعاقباً در سال ۲۰۰۵، کنگره قانون دیگری تصویب می‌کند دفاع در مقابل تهدیدهای مستمر در عراق که اجازه توسل به زور دارد.

وی ادامه داد: هیچیک از این قوانین هیچگونه مجوزی را در این مورد اخیر و خاص نمی‌دهد زیرا هیچگونه وضعیت منحصمه مسلحانه بین ایران و آمریکا به لحاظ فنی نیست.

دکتر وکیل توضیح داد: همچنین اگر به لیست یکجانبه آمریکا در مورد گروه‌های تروریستی رجوع کنیم، آمریکا هرگز اجازه اینکه به طور مستقیم در خارج از حوزه قضایی و خارج از کشور خود به طور قهری اقدام کند، مبنای حقوقی ندارد.

استاد حقوق بین الملل دانشگاه تهران ادامه داد: با این نگاه حتی آمریکا بگوید می‌خواهد بر اساس حقوق داخلی خود عمل کند، مجوز توسل به زور، حذف و شهادت سردار وجود نخواهد داشت.

در نهایت و به طور کلی آنچه که در این نشست مورد تاکید و تایید قرار گرفت این مسئله بود که ایران نسبت به سال‌های گذشته از قدرت بازدارندگی بالایی برخوردار است و نیازی به حمله نظامی ندارد. همچنین اقدامات متقابل ایران باید دقیق، موثر و بازدارنده بوده و خلاف حقوق بین الملل نباشد و به بیان دیگر ایران از حقوق بین الملل در جهت منافع، صلح و امنیت و آرامش بیشتر در کشور و منطقه بهره بگیرد. همچنین اساتید حقوق بین الملل این نشست افزودند باید بر این نکته تاکید کنیم آنچه مسأله است حاکمیت و تمامیت ارضی یک کشور است: دیدگاههایی که مطرح می‌شود باید در جهت آرام کردن جامعه باشد. باید منافع ملی ایران در نظر گرفته شود و ایران باید مجامع بین المللی، سازمان ملل و سازمان‌های منطقه‌ای را مورد خطاب قرار دهد و از ظرفیت‌های آنها برای حل این مساله بهره ببرد و از شخصیت‌های بین المللی بخواهد راه حل‌های مسالمت‌آمیز ارائه دهند تا مسایل در این نقطه خاتمه یابد.

در پایان نشست نیز خانم دکتر نسرین مصفا ضمن تشکر از سخنرانان جلسه، از آمادگی حقوقدانان جهت حضور و بحث علمی در چنین محافلی تقدیر کردند. رئیس انجمن همچنین به این نکته اشاره کردند که هفتاد و پنجمین سالگرد تاسیس سازمان ملل متحد است و هفتاد سال از تصویب کنوانسیون‌های چهارگانه ژنو و صدسال از تشکیل جامعه ملل، نهادی که قصد داشت صلح و امنیت بین‌المللی را از طریق ابزارهای مسالمت‌آمیز حفظ کند گذشته است و ما الان در شرایطی به سر می‌بریم که اقدامات ترامپ باعث شده است حال حقوق بین‌الملل خوب نباشد.

ایشان ضمن بیان اهمیت برگزاری این جلسه بر برگزاری نشست‌های دیگر در بررسی این حادثه از منظر روابط بین‌الملل و همچنین روانشناسی شخص آقای ترامپ تاکید کردند.

گزارش نشست علمی «پرسش و پاسخ پیرامون عملکرد کمیسیون حقوق بین الملل»

تهیه و تنظیم: ناهید فرجی

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، نشست علمی «پرسش و پاسخ پیرامون عملکرد کمیسیون حقوق بین الملل» را با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران در مورخ ۲۳ دی ۱۳۹۸ در سالن کنفرانس ساختمان سازمان ملل متحد برگزار نمودند.

در کلام آغازین نشست، دکتر پوریا عسکری - دبیرکل انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل - ضمن خیرمقدم به حضار محترم، حضور دکتر آبیرودا راجپوت - عضو کمیسیون حقوق بین الملل سازمان ملل متحد - در ایران را یک فرصت مغتنم و ارزشمند برای پژوهشگران عرصه‌ی حقوق بین الملل به شمار آوردند.

دبیرکل انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد به طور اجمالی و با نگاهی حقوق بین المللی به توضیح اولویت‌های خاص، بازتاب تلاش‌های کمیسیون حقوق بین الملل با ذکر برخی دلایل و اهداف آن پرداختند.

در ادامه دکتر نسرین مصفا - رئیس انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد - ضمن خوش‌آمدگویی به عضو کمیسیون حقوق بین الملل به ایراد سخنان خود در پرتوی توجه به اقدامات انجمن، برگزاری نشستی به مناسبت هفتادمین سالگرد کمیسیون حقوق بین الملل در سال گذشته در ایران و عضویت دکتر احمد متین دفتری و دکتر جمشید ممتاز در کمیسیون مزبور پرداختند.

سپس آقای محمد رجایی مقدم - معاون مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد - ضمن تشکر از حضور دکتر راجپوت و همکاری انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد برای نشست مزبور، برخی از عملکردهای کمیسیون حقوق بین الملل در جامعه‌ی جهانی از جمله توسعه را مورد توجه قرار دادند.

پس از آن، نشست وارد محور تخصصی خود گردید و دکتر آبیرودا راجپوت سخنرانی خود را آغاز نمودند. عضو کمیسیون حقوق بین الملل با توضیحی موجز درباره‌ی محور و چارچوب حقوق بین الملل، رویکردهای خاص آن را در سطحی گسترده، قاعده‌مند و استدلالی مورد تحلیل قرار دادند.

بسط توضیحات ایشان در این زمینه بیانگر این هدف بود که رویکردها، عملکردهای حقوق بین الملل و تلاش‌های خاص آن برای گسترش، بهبود روابط بین المللی و فراهم آوردن مقدمات زندگی در صلح مبتنی بر کرامت انسانی است.

ایشان در ادامه‌ی مباحثه‌ی خود بیان نمودند که مقررات نظام حقوق بین الملل مبتنی بر مسائل گوناگون و براساس منابع حقوق بین الملل، بسیار دقیق تحلیل و مورد کندوکاو قرار می‌گیرد و متدلوژی تعهدات نظام مزبور مبتنی بر حسن نیت و حاوی یک مضمون اساسی به نام توسعه می‌گردد، به بیان بهتر نظام حقوق بین الملل استراتژی خاص خود را دارد.

دکتر آنیرودا راجپوت این بار از رهگذر اقدامات مجمع عمومی سازمان ملل متحد در این زمینه، تحلیل مبسوطتری را درباره‌ی مقررات نظام حقوق بین الملل به انجام رساندند و قاعده‌ی آمره را براساس برخی آرا و تعهدات عرفی مورد تحقیق و تفحص قرار دادند.

او افزود که یکی از موضوعات چالش برانگیز در نظام حقوق بین الملل بررسی اهداف پیش‌نویس‌های گوناگون است که برخی از آنها پس از مراحل متفاوت تجزیه و مورد تصویب قرار می‌گیرند و برخی از آنها پس از مراحل مزبور، مقبول واقع نمی‌گردند.

در نهایت ایشان مراحل تهیه، بررسی و تصویب یک پیش‌نویس در کمیسیون حقوق بین الملل را مورد پژوهش و تحلیل قرار دادند.

بخش پایانی نشست مزبور به بیان نظرات، سوالات و تحلیل‌های شرکت کنندگان از رهگذر مسائل گوناگون مبتنی بر کمیسیون حقوق بین الملل همچون سیاست و حقوق بین الملل، قدرت و حقوق بین الملل منتج گردید.

در انتهای جلسه رئیس انجمن از حضور آقای دکتر آنیرودا راجپوت در انجمن تشکر کردند و اظهار امیدواری نمودند که انجمن در آینده بتواند از همکاری‌های بیشتر ایشان بهره مند گردد.

نشست تخصصی «تعهدات بین‌المللی دولت میزبان مقر سازمان ملل متحد (ایالات متحده) در قبال نمایندگی‌ها و کارگزاران دولت‌های عضو»

تهیه و تنظیم: ناهید فرجی

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، نشست تخصصی «تعهدات بین‌المللی دولت میزبان مقر سازمان ملل متحد (ایالات متحده) در قبال نمایندگی‌ها و کارگزاران دولت‌های عضو» را در مورخ ۱۴ بهمن‌ماه ۱۳۹۸ در خانه‌ی اندیشمندان علوم انسانی برگزار نمودند.

در کلام آغازین، دکتر نسرین مصفا -رئیس انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد- ضمن خیرمقدم به اساتید، پژوهشگران و نهایت قدرانی برای حضور در نشست تخصصی مزبور، به توضیح گستره، چارچوب، عملکرد و فعالیت‌های انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد پرداخته و متذکر شدند که یکی از اهداف انجمن ارج نهادن به مقام شامخ اساتیدی است که عمر خود را هم از نظر علمی و هم از نظر اخلاقی صرف پیشرفت جامعه‌ی علمی نموده‌اند؛ یکی از اساتید مزبور استاد محمود صوراسرافیل است که از سال ۱۳۸۹ به‌هنگامیکه ایشان روی در نقاب خاک کشیدند انجمن به‌پاس تمام زحمات، خدمات و برای گرامی‌داشت یاد و خاطره‌ی او مراسمی را در زمینه فعالیت‌های علمی برگزار می‌نماید. نشست حاضر نیز در همین راستاست.

سپس نشست وارد محور تخصصی خود گردید و دکتر سید حسین سادات میدانی -مدرس حقوق بین‌الملل دانشکده روابط بین‌الملل- به ایراد سخنان خود پرداختند. ایشان با توضیحی اجمالی درباره‌ی نظام بین‌المللی پسا ملل متحد، سازمان‌های بین‌المللی را یکی از تابعان و بازیگران اصلی در روابط بین‌الملل معرفی نموده و نقش آنان را به‌مانند نقش دولت‌ها در نظام حقوق بین‌الملل در نظر گرفتند. او در ادامه افزود که یکی از تحولات نظام حقوق بین‌الملل در یک قرن گذشته مبتنی بر پذیرش شخصیت حقوقی، حق و تکلیف سازمان‌های مزبور بوده است که از جمله چنین حقوقی می‌توانیم به حق استقلال در قبال دول عضو و حق استقلال در قبال دولت میزبان مقر فعالیت اشاره کنیم. مدرس حقوق بین‌الملل دانشکده روابط بین‌الملل هم‌چنین متذکر شدند که سازمان‌های بین‌المللی به‌مانند دولت‌ها از قلمرو خاصی برخوردار نمی‌باشند و لاجرم می‌بایست اقتدارات خود را که کمتر از یک دولت نیست؛ در دولت دیگری و همراه با اقتدارات آن به منصفانه ظهور رسانند. آنچه که مهم به نظر می‌رسد این است که استقلال مطروحه هم‌چنان مورد بحث واقع می‌گردد با اینکه استقلال مزبور در ماده‌ی ۱۰۴ و ۱۰۵ منشور ملل متحد نیز تحلیل شده است.

دکتر سادات میدانی توضیح دادند که موضوع مطروحه یک بحث روز و اینکه در دو سال اخیر بسیار مورد توجه بوده است؛ که از جمله آنها می‌توان به عدم صدور روادید برای دادستان دیوان بین‌المللی کیفری برای سفر به نیویورک، تحریم مقامات

دولتی و تحریم دو وزیر خارجه ایران و ونزوئلا اشاره کرد که آخرین مورد در ژانویه سال ۲۰۲۰ به وقوع پیوست و برای وزیر امور خارجه ایران که قصد شرکت در جلسه‌ی شورای امنیت را داشت روایت صادر نگردید و هم‌چنین می‌توان به محدودیت‌های رفت‌وآمد مأموران کوبا و ایران در نیویورک اشاره کرد که شامل یک نظام تبعیض‌آمیز برای آنهاست و محدودی ۲۵ مایلی که برای آنان تعیین شده بود در جولای سال جاری به ۳ مایل کاهش یافته است که آثار آن هم بر زندگی و هم رفتار دیپلماتیک مأموران تاثیرگذار نیز بوده است.

او در ادامه به حقوق مقرر سازمان‌های بین‌المللی اشاره کرد و افزود بر آن بیان نمود که حقوق بین‌الملل در سال‌های اخیر به دنبال سازش برقرار کردن برای چنین مباحثی است؛ البته آنچه که ایشان مورد توجه قرار دادند این بود که سازمان‌های مزبور با تفسیر برخی حقوق به دنبال توسعه گسترده‌ی فعالیت خود بوده‌اند و از اهم موضوعاتی که برای تفسیر کمک می‌گیرند، می‌توان به مفهوم امنیت بین‌المللی و ملاحظات ملی اشاره نمود.

محور دوم نشست با سخنرانی دکتر سید قاسم زمانی -استاد دانشگاه علامه طباطبائی- آغاز گردید. استاد دانشگاه علامه طباطبائی بیان نمودند که ۴۰ سال روابط بین ایران و ایالات متحده آمریکا نقش بسیار مهمی و سازنده‌ای در سنجش میزان کارایی حقوق بین‌الملل، توسعه و تحول آن ایفا کرده است.

ایشان بیان نمودند سازمان ملل به‌مانند دیگر سازمان‌های بین‌المللی فاقد قلمرو و سرزمین معین است. به همین دلیل در ۱۴ دسامبر ۱۹۴۶ در اجلاس لندن مجمع عمومی با تصویب قطعنامه‌ای شهر نیویورک را به عنوان مقرر سازمان ملل متحد برگزید، سپس به دبیرکل مأموریت داد که با ایالات متحده آمریکا مذاکراتی را برای موافقنامه به انجام و سپس آنرا به امضا رساند. قبل از اینکه در ۲۶ ژوئن ۱۹۴۷ موافقنامه‌ی مقرر میان سازمان ملل و ایالات متحده آمریکا به امضا رسد در فوریه ۱۹۴۶ کنوانسیون مربوط به مزایا و مصونیت‌های ملل متحد به امضا رسیده بود و بعد از آن اسناد دیگری به‌مانند مزایا و مصونیت‌های آژانس‌های تخصصی به امضا رسید که همگی این اسناد بین‌المللی مجموعه‌ای گسترده از تعهدات بین‌المللی را برای ایالات متحده آمریکا به عنوان دولت میزبان مقرر به همراه داشت. دولت آمریکا به ویژه براساس موافقنامه‌ی مقرر تعهدات سلبی و ایجابی متعددی را مورد پذیرش قرار داده است. آمریکا متعهد شده است برای رفت‌وآمد و ترانزیت هیچ مانعی را ایجاد نکند و تسهیلات لازم را برای نمایندگان مربوطه برای ورود به خاک آمریکا فراهم نماید؛ از جمله صدور ویزا.

او افزود تمامی این عوامل و ابزار با این هدف به انجام می‌رسد که سازمان ملل به اهداف خود جامه‌ی عمل بپوشاند؛ البته با تاکید بر این موضوع که استقلال سازمان مزبور از دولت میزبان مقرر حفظ شود. او بیان نمود که موافقنامه‌ی مقرر بین ایالات متحده آمریکا و سازمان ملل برای حل و فصل اختلافات، ساز، کاری را نیز در نظر گرفته است که مبتنی بر مذاکره مسالمت

آمیز آغاز و اگر چنانچه منتج به نتیجه نگردد یک مرجع داوری متشکل از ۳ داور تشکیل می‌گردد و بعد از آن مکانیسم مشورت دیوان بین‌المللی دادگستری در نظر گرفته شده است.

او افزود در سال ۱۹۸۸ ایالات متحده آمریکا با تصویب قانونی محدودیت‌های بسیاری را به وجود آورد به‌مانند محدودیت‌هایی برای سازمان آزادی‌بخش فلسطین، عدم صدور روادید برای یاسر عرفات برای ورود به نیویورک. وقایع مذکور حادث به این رویداد شد که دبیرکل از دیوان نظریه مشورتی برای مورد مزبور درخواست نماید. ایشان توضیح دادند که نظریه‌ی مشورتی دیوان بین‌المللی دادگستری برای مورد مطروحه شامل ۳ نکته‌ی برجسته می‌گردد:

نکته‌ی اول: سوالی که از دیوان پرسیده شده بود این بود که آیا آمریکا به شرط داوری موافقت‌شده در موافقنامه‌ی مقرر ملزم است یا خیر؟

دیوان پاسخ به سوال مزبور را مثبت اعلام و بیان نمود که قید ارجاع داوری در موافقنامه‌ی مقرر برای ایالات متحده الزام‌آور است.

نکته‌ی دوم: دیوان تاکید کرد که یکی از اصول بنیادین حقوق بین‌الملل که در رویه‌ی قضایی هم تثبیت شده، اولویت حقوق بین‌الملل بر حقوق داخلی است و آمریکا نمی‌تواند به هیچ‌یک از قوانین داخلی خود به منظور گریز از تعهدات بین‌المللی خود متوسل شود.

نکته‌ی سوم: دیوان بیان کرد که اختلافات حقوقی مبنایی عینی دارد. در ابتدا آمریکا بیان کرد که در مورد مزبور اختلافی وجود ندارد، فقط قانونی به تصویب رسیده است و هنوز به اجرا درنیامده است و بنابراین اختلافی براساس موافقنامه‌ی مقرر وجود ندارد که از دیوان بین‌المللی دادگستری نظریه‌ی مشورتی درخواست شده است، اما دیوان اعلام کرد که با توجه به اقدامات ایالات متحده آمریکا و اختلافی که بین ایالات متحده آمریکا و دبیرکل وجود دارد اختلاف مذکور یک اختلاف حقوقی است که دیوان می‌تواند برای آن نظریه‌ی مشورتی اعلام نماید.

در ادامه دکتر زمانی افزودند که صدور ویزا برای نمایندگان دولت‌های عضو ملل متحد که به نیویورک دعوت می‌شوند فارغ از روابطی است که میان آمریکا و نماینده‌ی دولت مزبور وجود دارد؛ به عبارت بهتر یعنی حتی در حال جنگ هم باشند عذر موجهی در نظر گرفته نمی‌شود که منجر به عدم صدور ویزا گردد یعنی تعهدات بین‌المللی آمریکا برای پذیرش نمایندگان دولت دعوت‌شده فارغ از سایر روابط میان دولت آمریکا و دولت ذی‌ربط است.

او بیان نمود که در موافقنامه‌ی مقرر هیچ عذری برای عدم صدور ویزا پیش‌بینی نشده است؛ البته شایان ذکر است که در بند ب بخش ۷ موافقنامه‌ی مقرر و کنوانسیون مزایا و مصونیت‌های ملل متحد برخی موارد محدودیتی در آن مقرر شده است؛

به عبارت دیگر یعنی اعمال محدودیت، صلاحیت و اقتدارات آمریکا جنبه‌ی استثنائی دارد ولیکن هیچ عذری برای عدم صدور ویزا پیش‌بینی نشده است.

در محور دوم آقای صفت‌اله طاهری شمیرانی، دیپلمات پیشین وزارت امور خارجه به ایراد سخنان خود پرداخته و بیان نمودند که نقش ایران در حقوق دیپلماتیک بسیار برجسته است. ایشان تاکید کردند که در چند سال اخیر روابط بین آمریکا و ایران بسیار چالش برانگیز و کم سابقه بوده، حتی منجر به زحمت نمایندگان ایران در نیویورک شده، آنان را با مشکلات متعدد و قابل ملاحظه‌ای روبرو کرده و حتی می‌توان گفت که موضوع مطروحه علاوه بر جنبه‌ی حقوقی، جنبه‌ی سیاسی نیز پیدا کرده است.

وی متذکر شد که اقدامات به انجام رسیده مغایر بند ۱، ۲ ماده ۱۰۵ منشور ملل متحد، موافقنامه‌ی مقر و کنوانسیون مصونیت‌ها و مزایا ۱۹۴۶، حقوق عرفی، کنوانسیون ناظر بر روابط دیپلماتیک وین ۱۹۶۱ است. او افزود که ایالات متحده آمریکا از سازمان ملل برای نیل به اهداف سیاسی خود استفاده می‌نماید و سازمان ملل را وسیله‌ای برای اعمال فشار و تأمین منافع ملی خود بدیل کرده که منتج به اختلافات متعدد و عدیده‌ای شده است. البته او در ادامه توضیح داد که نماینده‌ی ایران در نیویورک درخواست نموده که سازوکار مقرر شده در موافقنامه‌ی مقر به کار گرفته شود.

در محور سوم دکتر علیرضا دیهیم بیان نمودند که اختلافات ناشی از روابط را می‌توانیم به سه دسته‌ی عمده تقسیم کنیم: اولین قلمرو مربوط به اختلافات ناشی از مزایا است، دومین قلمرو اختلافات ناشی از مصونیت‌هاست و سومین قلمرو مربوط به تعهدات بین‌المللی است. ایشان اشاره کردند که یکی از مکانیسم‌های حل و فصل اختلافات در این زمینه کمیته‌ی رابط با دولت میزبان است که گزارشات به آنها ارائه می‌گردد و ۱۹ کشور همچون روسیه و چین عضو آن هستند اما ایران عضو آن نیست ولیکن دولت‌هایی که عضو نیستند می‌توانند گزارش‌های مربوطه را توسط دولت‌های عضو به کمیته‌ی مذکور ارائه نمایند. ایشان متذکر شدند که هدف از تأسیس سازمان ملل متحد ایجاد و توسعه‌ی روابط و همکاری‌های بین‌المللی است و مبتنی بر موضوع مزبور تعهدات بین‌المللی دولت میزبان بسیار پررنگ می‌گردد. او در ادامه افزود که براساس هدف مزبور دولت‌ها در ابتدا می‌بایست از تسهیلاتی چون صدور ویزا بهره‌مند گردند تا بتوانند از روابط بین‌المللی بهتری برخوردار شوند. اما آنچه که در حال کنونی به وقوع پیوسته است برخلاف آن است که از جمله آنها می‌توان به عدم صدور ویزا برای وزیر امور خارجه ایران و دادستان دیوان بین‌المللی کیفری و یا تأخیر در عدم صدور ویزا برای رئیس‌جمهور ونزوئلا اشاره نمود.

ایشان همچنین متذکر شدند که آمریکا از لحاظ تفسیر برخی مقررات نیز بسیاری از مشکلات را برای نمایندگان به وجود آورده است زیرا که طبق منافع خود برخی از عوامل را تفسیر می‌کند.

در بخش دوم دکتر سادات میدانی با سه سوال جلسه را آغاز نموده و از اساتید درخواست نمودند که به ترتیب پاسخگوی سوالات مطروحه باشند.

سوال اول که از دکتر سید قاسم زمانی پرسیده شد این بود که «مناسبات حاکم بین حقوق قراردادی و حقوق بین‌الملل عرفی با تأکید بر رویه سایر دولت‌های میزبان را به چه نحوی می‌توان مورد توجه قرار داد؟»

دکتر زمانی پاسخ دادند که اصولاً معاهده بین‌المللی نمی‌تواند تمام مسائل را تحت پوشش قرار دهد. از آنجائیکه تعهدات فیما بین دولت میزبان مقرر و سازمان ملل یک موافقنامه نامیده می‌شود نمی‌تواند به عنوان یک موافقنامه‌ی خاص نگریده شود زیرا موافقنامه‌ها از اصول مشترکی پیروی کرده که وظایف و مسئولیت‌های آنها را مقرر می‌نماید؛ اما آنچه که در این میان مهم است وجود نقش تکمیلی برخی موافقنامه‌ها با یکدیگر است به‌مانند موافقنامه‌ی مقرر و کنوانسیون مصونیت‌ها و مزایا؛ بنابراین می‌توان گفت که بسیاری از قواعدی که در کنوانسیون‌های بین‌المللی است در حقوق بین‌الملل عام عرفی مستقر شده و به‌دنبال آن می‌توان از قواعد عرفی برای رفع خلاءهای موجود حقوقی بهره‌مند شد.

او افزود که قاعده‌ی دلالت التزامی را نباید فراموش کنیم و همچنین می‌توانیم دو رأی را مورد توجه قرار دهیم؛ یک: رأی ۱۹۴۹ جبران خسارات وارده به کارکنان سازمان ملل، دو: رأی ۱۹۸۶ دیوان در قضیه‌ی نیکاروگوئه که دیوان اعلام کرد که دولت ساحلی حق دارد به آبهای تحت حاکمیت خود دسترسی داشته باشد و اعلام کرد در مورد مذکور ایالات متحده آمریکا حقوق مربوطه را نقض کرده است.

او در نهایت جمع‌بندی به سوال مزبور را این‌گونه به پایان برد که در حوزه‌ی حقوق دیپلماتیک سازمان‌های بین‌المللی هم می‌توان از اصول حقوقی استفاده کرد و هم از قواعد عرفی.

سوال دوم دکتر سادات میدانی از آقای طاهری شمیرانی مبتنی بر این موضوع مطرح گردید که «مناسبات بین موضوع مطروحه با حقوق دیپلماتیک چگونه بررسی می‌شود؟»

ایشان پاسخ دادند که آمریکا برای عدم صدور ویزا به یک شرط امنیتی متوسل شده است؛ زمانیکه کنگره‌ی آمریکا موافقنامه‌ی مقرر را تصویب می‌نمود شرط امنیتی مزبور را وارد و اعلام کرد به هنگامیکه ایالات متحده آمریکا تضمین امنیت خود را در خطر بیند می‌تواند محدودیت‌هایی را اعمال نماید.

ایشان همچنین در ادامه بیان کردند که «مصونیت‌های دیپلماتیک» در سازمان‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند: اولاً: «مصونیت‌های مقامات» که به معنای کامل، مصونیت برای آنان اعمال می‌گردد و نمی‌توان هیچ حکمی را برای آنها به وهله‌ی اجرا رساند. دوماً: «مصونیت‌های کارشناسان» که مصونیت برای آنان براساس وظایف آنها است.

در آخرین سوال دکتر سادات میدانی که از دکتر دیهیم درخواست پاسخ کردند مطرح نمودند که «آیا کارگزاران دولت دارای حقوق بشری نیز می‌باشند که بتوان به هنگام تفسیر موافقنامه‌هایی به‌مانند موافقنامه‌ی مقرر از آن حقوق بهره‌مند شد؟»

دکتر دیهیم پاسخ دادند که اگر به مقدمه‌ی منشور ملل متحد توجه کنیم اهداف سازمان ملل متحد برای جهان، مبتنی بر صلح و امنیت بین‌المللی، توسعه‌ی روابط دوستانه و همکاری‌های بین‌المللی برای حل مشکلات جامعه‌ی بین‌المللی و سپس مباحث منشور برای تحلیل شرایط و امکانات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و حقوق بشر برای همگان بدون تمایز به جنس و نژاد و ... است.

بنابراین براساس عوامل فوق یکی از مواردی که همیشه مورد توجه بوده است اعمال و اقدام براساس حقوق بشر است، اما این نکته نیز مورد توجه است که گاهی اوقات برخی دولت‌ها براساس قدرت و منافع خود حقوق بشر را تفسیر می‌کنند.

بعد از سخنرانی دکتر دیهیم، دکتر زمانی نکته‌ای بسیار مهم و پراهمیت برای رزرو (را متذکر شده و بیان نمودند که رزرو وارد شده برای موافقنامه‌ی مقرر معتبر نیست زیرا که رزرو فقط برای موافقنامه‌های چندجانبه اعمال و در نظر گرفته می‌شود نه موافقنامه‌های دوجانبه؛ ایشان توضیح دادند که موافقنامه‌ی مقرر که موافقنامه‌ای دوجانبه بین ایالات متحده آمریکا و سازمان ملل متحد است هیچ شرطی برای آن معتبر و قابل قبول نیست. ایشان افزودند که استفاده‌ی دولت آمریکا

از شرط تضمین امنیت داخلی کشور مزبور دلیل معتبری برای عدم صدور ویزا قلمداد نمی‌گردد و به آن ایراد وارد می‌شود که البته ایراد مزبور توسط برخی از دادگاه‌ها نیز بیان شده است.

در پخش پایانی دکتر سادات میدانی به موضوع استثناسازی در مسئله مصونیت برای سازمان‌های بین‌المللی و دولت‌ها پرداختند و توضیح دادند که آمریکا برخی از رفتارهای خود را براساس رویه بین‌المللی مذکور توجیه می‌کند؛ از جمله محدودیت‌ها.

بعد از ایشان دکتر زمانی به مسئولیت بین‌المللی آمریکا به لحاظ موافقنامه‌ی مقرر اشاره و بیان نمودند که تکلیف دولت ایران چه می‌شود؟

ایشان تحلیل نمودند که موافقنامه‌ی مقرر یک موافقنامه بین سازمان ملل و ایالات متحده آمریکا است و دولت‌های عضو ملل متحد از جمله ایران ثالث محسوب می‌شوند و طبق اصل نسبی بودن اثر معاهده اصولاً ثالث نسبت به آن نه منتفع می‌شود و نه تکلیفی متوجه آن می‌گردد. ایشان ادامه دادند که آیا موافقنامه‌ی مقرر به نفع ثالث برای دولت آمریکا تعهد ایجاد نکرده است؟

ایشان خود توضیح دادند که دولت ایالات متحده آمریکا متعهد شده است که برای نمایندگان عضو ملل متحد تسهیلات و امکاناتی جهت انجام وظایف نمایندگی را فراهم کند؛ به نظر می‌رسد که نهاد تعهد به نفع ثالث قابل استناد باشد و از طرف دیگر همچنین می‌توانیم به ارتباط بین موافقنامه‌ی مقرر و مواد ۱۰۴ و ۱۰۵ منشور ملل متحد نیز اشاره کنیم.

او همچنین متذکر شد که شاید بتوانیم از رهگذر خصیصه‌ی عرفی نیز موضوع مزبور را مورد بررسی قرار دهیم. ایشان بحث مزبور را بدین صورت ادامه دادند که کنوانسیون مقرر بعد از کنوانسیون مزایا و مصونیت‌ها به امضا رسیده و موافقنامه‌ی مقرر اشاره‌ی خاصی به کنوانسیون مزایا و مصونیت‌ها کرده است؛ پس می‌توان گفت که موافقنامه‌ی مقرر زمینه‌ی اجرای کنوانسیون مزبور را فراهم نموده است؛ نهایتاً می‌توان به این نتیجه رسید که تحلیل و تأمل برای دو سند مزبور می‌تواند کارساز باشد و علاوه بر آن می‌توانیم بحث سوءاستفاده از حق را نیز مطرح نمائیم.

در ادامه آقای طاهری به این نکته اشاره کردند که در شرایط حال کنونی نمی‌توان به رفع چنین محدودیت‌هایی پرداخت و حتی اگر پرداخته هم شود نمی‌توان انتظار داشته باشیم که پاسخ لازم و کافی را دریافت کنیم؛ ایشان بیان نمودند که از لحاظ حقوقی برخی راهکارها برای رفع برخی موانع نیز وجود دارند ولیکن در حال حاضر نمی‌توان آنها را به وهله‌ی اجرا رساند و قابل اجرا نیستند.

در نهایت، نشست که مورد استقبال شرکت‌کنندگان قرار گرفته بود منتج به طرح پرسش از سوی شرکت‌کنندگان و توضیح، پاسخ و جمع‌بندی اساتید گردید.

در انتهای جلسه رئیس انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل از حضور اساتید و پژوهشگران نهایت قدرانی را به انجام رسانده و اظهار امیدواری نمودند که انجمن در آینده بتواند مسائل نوپدید و جدید مطرح‌شده در جلسه‌ی مزبور را به طور مجزا به بحث گذارد.

اطلاعیه لغو برگزاری همایش سالانه با عنوان «تحریم‌ها در حقوق بین‌الملل» و مجمع عمومی (انتخابات) انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد طبق روال هرساله در موعد مقرر اقدام به برگزاری همایش سالانه خود با موضوعات مختلف پیرامون سازمان ملل می‌کند که این مهم امسال به علت شیوع بیماری کرونا به زمان مناسب دیگری موکول شد.

همچنین اسفند ماه سال ۹۸ موعد برگزاری مجمع عمومی انجمن بود که به علت مذکور لغو گردید.

اطلاعیه لغو برنامه‌های فوق به شرح زیر بر روی سایت انجمن قرار گرفت.

با سلام و آرزوی تندرستی

باعنایت به شرایط بهداشتی جامعه در پی شیوع بیماری کرونا و بر اساس مسئولیت اجتماعی انجمن، برگزاری همایش سالانه با عنوان «تحریم‌ها در حقوق بین‌الملل» که مقرر بود با همکاری خانه اندیشمندان علوم انسانی در روزهای هفتم و هشتم اسفندماه ۱۳۹۸، برپاگردد، لغو و انجام آن به زودترین زمان مناسب ممکن موکول می‌شود.

با کمال احترام به استحضار اعضای محترم پیوسته انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد می‌رساند مجمع عمومی سالانه انجمن که مقرر بودمانند سال‌های گذشته در اسفندماه برگزار شود با عنایت به شرایط بهداشتی جامعه و شیوع بیماری کرونا و در راستای مسئولیت اجتماعی انجمن با تصویب هیئت مدیره ارجمند و بازرس محترم به اولین فرصت مناسب ممکن به تعویق افتاد.

هیئت مدیره انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد

■ ادامه سلسله نشست های خوانش اسناد بین المللی در سال ۹۸:

جلسه هشتم از نشست های خوانش اسناد بین المللی با موضوع «بررسی سند به سوی پیمان جهانی برای محیط زیست»

تهیه و تنظیم: کمیته جوانان انجمن

هشتمین نشست از مجموعه نشست های خوانش اسناد بین المللی با موضوع "بررسی سند" به سوی پیمان جهانی برای محیط زیست" در تاریخ ۸/۲/۱۳۹۸ در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد.

این نشست با عرض خیر مقدم به شرکت کنندگان توسط آقای دکتر مشهدی آغاز شد؛ در ادامه خانم دکتر برمخشداد به بررسی روند شکل گیری این پیمان و در نهایت خانم خطیبی به بررسی ماهوی برخی از مواد این سند پرداختند.

در ابتدای جلسه دکتر مشهدی درباره وضعیت حال حاضر حقوق بین الملل محیط زیست صحبت کردند و پس از صحبت های مقدماتی ایشان، خانم دکتر برمخشد درباره فرآیند شکل گیری و کاستی های این سند با توجه به گزارش اخیر دبیر کل صحبت کردند. ایشان هم چنین به معرفی کلی مواد این سند و دیدگاه های جدید آن به صورت اجمالی پرداختند.

در بخش بعدی خانم خطیبی در رابطه با محتوای این سند و تحلیل برخی از مواد مهم این سند، سخنان خود را ارائه کردند. ایشان در ادامه به توضیح برخی از مشکلات ماهوی و انتقادات وارد شده به برخی از مواد این سند پرداختند.

آقای دکتر مشهدی نیز در این بین به برخی از انتقادات وارد شده به این سند پاسخ دادند و نظرات خود را درباره این پیمان ارائه کردند. این جلسه با طرح پرسش و پاسخ از سوی شرکت کنندگان پایان یافت.

نهمین جلسه از مجموعه نشست های خوانش اسناد بین المللی با عنوان «رای صلاحیتی ۸ نوامبر ۲۰۱۹ دیوان بین المللی دادگستری در قضیه اوکراین علیه روسیه»

تهیه و تنظیم: کمیته جوانان انجمن

کمیته جوانان انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد نهمین جلسه از سلسله نشستهای سند خوانی را در روز دوشنبه ۱۱ آذرماه ۹۸ با همکاری دانشگاه خوارزمی برگزار کرد.

در ابتدای این نشست که با استقبال فراوان علاقمندان روبه رو شده بود، تاریخچه دعوی اوکراین علیه روسیه به اختصار معرفی شد. در ۱۶ ژانویه ۲۰۱۷، اوکراین دعوی را علیه روسیه بر مبنای کنوانسیون مقابله با منابع مالی تروریسم (۱۹۹۹) و کنوانسیون رفع کلیه ابعاد تبعیض نژادی (۱۹۶۵) نزد دیوان بین المللی دادگستری اقامه و در دادخواست خود ادعا کرد که روسیه مقررات این دو کنوانسیون را نقض کرده است. همین جا، توجه به این نکته ضروری است که مطالب اوکراین صرفاً ادعاهای آن دولت هستند و دیوان در رای صلاحیتی خود هیچ یک از ادعاهای ماهوی اوکراین را تایید نکرده است. دیوان در رای اخیر خود تنها به این مطلب پرداخته که آیا در قبال این دعوا صلاحیت دارد یا نه؟!

اوکراین معتقد است که مبنای صلاحیت دیوان بند ۱ ماده ۲۴ کنوانسیون مقابله با منابع مالی تروریسم (۱۹۹۹) و ماده ۲۲ کنوانسیون رفع کلیه ابعاد تبعیض نژادی (۱۹۶۵) است. طرفین در مقررات مزبور توافق کرده اند که اختلاف خود را در خصوص تفسیر و اعمال این دو کنوانسیون به دیوان ارجاع دهند.

در ۱۶ ژانویه ۲۰۱۷ یعنی همزمان با طرح دعوا، اوکراین با استناد به ماده ۴۱ اساسنامه دیوان از دیوان تقاضا کرد که دستور موقت صادر نماید. دیوان نیز با اجابت درخواست اوکراین در ۱۹ آوریل ۲۰۱۷ دستور موقت صادر کرد. این دستور موقت دو بخش دارد: بخش نخست (دیوان از روسیه درخواست کرد که حقوق جامعه تاتار شبه جزیره کریمه را در برپایی نهاد مجلس نمایندگی حفظ نموده و زمینه تضمین آموزش زبان اوکراینی در آن شبه جزیره را فراهم آورد. بخش دوم (هر دو طرف مکلف اند از هر نوع اقدامی که موجب وخیم تر شدن اختلاف یا گسترش دامنه شوند جلوگیری نمایند.

در ۱۲ سپتامبر ۲۰۱۸، روسیه ایرادات مقدماتی خود را به دیوان عرضه داشت و به صلاحیت آن دیوان اعتراض کرد. روسیه در ایرادات مقدماتی خود ادعا کرد که دعوی اوکراین هیچ ارتباطی با کنوانسیون مقابله با منابع مالی تروریسم (۱۹۹۹) و کنوانسیون رفع کلیه ابعاد تبعیض نژادی (۱۹۶۵) ندارد، چراکه موضوع دعوی اوکراین اختلاف سیاسی با روسیه است و اوکراین می‌خواهد در به بهانه استناد به آن دو کنوانسیون مطالبات سیاسی خود را به پیش برد.

متقابلاً، اوکراین از دیوان تقاضا کرد که ایرادات مقدماتی روسیه را رد نموده، حکم به صلاحیت خود صادر نماید. پس از طرح ایرادات مقدماتی، در ۱۲ سپتامبر ۲۰۱۸ دیوان با صدور قراری در ۱۷ سپتامبر ۲۰۱۸ اعلام کرد که با استناد به بند ۵ ماده ۷۹ قواعد رسیدگی دیوان رسیدگی به ماهیت دعوا را معلق مینماید. دیوان اعلام مینماید که موضوع دعوی حاضر راجع به وقایعی است که از بهار ۲۰۱۴ در شرق اوکراین (ادعاهای تروریستی (و در شبه جزیره کریمه) ادعاهای تبعیض نژادی (اتفاق افتاده است.

دیوان تاکید میکند که موضوع دعوی حاضر مساله مداخلات نظامی روسیه، تجاوز و اشغال شبه جزیره کریمه نیست.

سپس خانم نیلوفر سعیدی، دانشجوی دکترای حقوق بین الملل دانشگاه علامه طباطبائی بخش نخست رای صلاحیتی دیوان بین المللی دادگستری در قضیه اوکراین علیه روسیه را تشریح نمودند. ابتداء ایراد وارده به صلاحیت موضوعی دیوان بین المللی دادگستری، مورد بررسی قرار گرفت. در این خصوص، استدلالهای ارائه شده از سوی طرفین دعوا و تفاسیر دیوان از کنوانسیون مربوطه تشریح گردیده و در نهایت به یافته دیوان و نظرات جداگانه قضات، پرداخته شد. سپس، دومین ایراد صلاحیتی طرح شده ذیل این کنوانسیون -عدم تحقق شرایط شکلی مقرر برای رجوع به دیوان -با توجه به مباحثات صورتگرفته میان طرفین و استدلالهای دیوان، بررسی گردید. در نهایت، جمعبندی از علل و نحوه عملکرد دیوان در رسیدگی به این ایراد صلاحیتی ارائه شد.

سپس، آقای محمد حسین لطیفیان، دانشجوی دکترای حقوق بین الملل دانشگاه شهید بهشتی بخش دوم رای صلاحیتی دیوان بین المللی دادگستری در قضیه اوکراین علیه روسیه را تشریح نمودند. دادگاه یادآوری مینماید که روسیه دو ایراد مقدماتی به صلاحیت و قابلیت استماع وارد ساخته است نخست آنکه، اوکراین به پیش شرایط شکلی مقرر در ماده ۲۲ کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض نژادی عمل ننموده است. دوم آنکه، دعوی اوکراین غیر قابل استماع است زیرا آن دولت قاعده رجوع به محاکم داخلی را طی ننموده است.

نامبرده در توضیح صلاحیت موضوعی دیوان طبق کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض نژادی اظهار نمود که دیوان به نظر اوکراین رغبت بیشتری نشان داده است. دیوان خصیصه کلی حقوق و تعهدات مندرج در کنوانسیون رفع تبعیض را از قبیل بند ۱ ماده ۲ و فهرست غیر قابل حصر (non-exhaustive) ماده ۵ آن کنوانسیون را مورد ملاحظه قرار میدهد. دیوان اضافه مینماید که اقدامهایی که اوکراین آن را به روسیه نسبت داده است ممکن است (میتواند) حقوق مورد حمایت آن کنوانسیون را نقض کرده باشد. در نتیجه، دیوان اعلام میکند که ادعاهای اوکراین تحت قلمرو معاهده رفع تبعیض قرار میگیرد). پاراگراف ۹۶ رای.

وی اضافه نمود که دیوان بر این عقیده است که ماده ۲۲ کنوانسیون رفع تبعیض نژادی باید در پرتوی موضوع و هدف کنوانسیون تفسیر شود. دیوان بر این عقیده است که هدف کنوانسیون رفع تبعیض نژادی مقابله فوری (immediate-speedily) و بدون تاخیر (without delay) با تبعیض نژادی است. به همین جهت، اگر تفسیر روسیه را بپذیریم، مقابله با تبعیض نژادی به تاخیر خواهد افتاد و هدف کنوانسیون محقق نخواهد شد. در نهایت، دیوان نتیجه گیری مینماید

که با توجه به سیاق ماده ۲۲ و هدف و موضوع این کنوانسیون، مذاکره و آیینهای مصرح در آن خصیصه بدلی (alternative) دارند و نه خصیصه تجمعی (cumulative).

دیوان در ادامه اظهار داشته است که طرفین سه دور مذاکره در مینسک (Minsk) حد فاصل آوریل ۲۰۱۵ و دسامبر ۲۰۱۶ داشته‌اند. به همین سبب، دیوان نتیجه‌گیری مینماید که پیش شرط مذاکره محقق شده و بنابراین، اوکراین میتواند نزد دیوان بین‌الملل دادگستری طرح دعوا نماید.

در بخش پایانی، دکتر هادی آذری ابتدا به بررسی مباحث حقوق بین‌الملل عمومی مطروحه در این رأی از جمله رابطه حقوق کیفری و مسئولیت بین‌المللی دولت، مفهوم مذاکره، شرط طی کردن مراحل داخلی، حمایت دیپلماتیک، تروریسم و... پرداختند. ایشان، سپس، به برخی نکات کلیدی این رأی صلاحیتی اشاره کرده و در پرتوی رویه دیوان بین‌المللی دادگستری، این نکات را ارزیابی نمودند.

دهمین نشست از مجموعه برنامه های خوانش اسناد بین المللی با عنوان «دستور موقت دیوان بین المللی دادگستری در دعوی گامبیا علیه میانمار مورخ ۲۳ ژانویه ۲۰۲۰»

کمیته جوانان انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری دانشگاه تربیت مدرس دهمین نشست از مجموعه برنامه های خوانش اسناد بین المللی با عنوان «دستور موقت دیوان بین المللی دادگستری در دعوی گامبیا علیه میانمار مورخ ۲۳ ژانویه ۲۰۲۰» را در تاریخ ۳۰ بهمن ۱۳۹۸ در محل سالن عدالت ساختمان خوارزمی واقع در دانشگاه تربیت مدرس برگزار نمود.

ارائه دهنده گان نشست خانم زهره شفیعی-دانشجوی دکتری حقوق بین الملل دانشگاه علامه طباطبایی و خانم کتابیون آزرمی-دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس بودند.

دکتر حسن سواری-عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس- نیز به عنوان استاد ناظر برجسته در این نشست حضور داشتند و سخنان خود را ارائه نمودند.

بخش دوم: کارگاه‌ها و

دوره‌های آموزشی

دوره آموزشی « حقوق معاهدات، موضوعات منتخب »

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد برای دوره آموزشی دو روزه ای در تاریخ های ۲۸ و ۲۹ فروردین ماه ۱۳۹۸ با حضور ۲۵ نفر از دانشجویان حقوق و حقوق بین الملل در ساختمان سازمان ملل متحد در تهران برگزار کرد. .

مدرس دوره آقای دکتر سید علی سادات اخوی، استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران؛ فارغ التحصیل موسسه مطالعات عالی ژنو؛ و نگارنده کتاب "روش های حل تعارض میان معاهدات" بود که مطالب خود را با تعریف مفهوم معاهده آغاز کرد. سپس اجزای تشکیل دهنده یک معاهده، که تمایز بین معاهدات و موافقت نامه های سیاسی را موجب می شوند و نقش گوناگون معاهدات به بحث گذاشته شد.

در پی آن مراحل مختلف شکل گیری معاهدات و واژگان مربوطه، از جمله امضا، تصویب و الحاق توضیح داده شد. در بخش پایانی روز دوم، آقای دکتر سادات اخوی به تحلیل مفهوم حق شرط، شروط معتبر و نامعتبر و آثار حقوقی آنها پرداخت. در نهایت مشکل تعارض بین معاهدات و شیوه های حل آنها توضیح داده شد. ایشان به مفهوم اعتراض به شرط و متن مصوب کمیسیون حقوق بین الملل تحت عنوان "راهنمای رویه ناظر بر شرط در معاهدات" اشاره کرد. آقای دکتر اخوی به سوالات گوناگون شرکت کنندگان پاسخ می داد.

مروری بر وب سایت اداره امور حقوقی سازمان ملل متحد وابسته به دبیرخانه همچنین وب سایت مجموعه معاهدات به وسیله خانم نازنین قائم مقامی، کتابدار مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد انجام شد.

شرکت کنندگان بازیابی متن معاهده ای چند جانبه مانند کنوانسیون وین درباره حقوق معاهدات و دولت هایی که به آن پیوسته اند، همچنین بازیابی حق شرط بر معاهدات را آموختند. تعدادی از انتشارات برخط مربوط به معاهدات نیز معرفی شد.

کارگاه آموزشی « شبیه سازی کمیسیون حقوق بین الملل »

شعبه غرب انجمن ایرانی ملل متحد با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد جلسه شبیه‌سازی کمیسیون حقوق بین‌الملل را در ۴ اردیبهشت ۱۳۹۸ در ساختمان سازمان ملل متحد در تهران برگزار کرد.

موضوع این جلسه شبیه‌سازی یکی از موضوعات دستور کار کمیسیون حقوق بین‌الملل با عنوان "مصونیت نمایندگان رسمی دولت‌ها از تعقیب کیفری خارجی" بود که با شرکت حدود ۳۰ نفر از دانشجویان حقوق بین‌الملل برگزار شد. ریاست جلسه با دکتر جمشید ممتاز، استاد بازنشسته و برجسته دانشگاه تهران، قاضی دیوان بین‌المللی دادگستری و عضو سابق کمیسیون حقوق بین‌الملل و ریاست آن کمیسیون در سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۶ بود.

در ابتدای جلسه، سرکار خانم اوگوچی دنیلز، هماهنگ کننده مقیم سازمان ملل متحد، به جناب آقای دکتر ممتاز، خانم دکتر مصفا و سایر استادان و شرکت کنندگان در برنامه شبیه سازی خوش آمد گفت و نکاتی را درباره مفید بودن برگزاری جلسات شبیه سازی برای کسب تجربه جوانان مطرح کرد. در پی آن دکتر نسرين مصفا، ریاست انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد طی سخنانی به پیشینه همکاری انجمن با مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد از جمله برگزاری جلسه شبیه سازی شورای امنیت با موضوع انتخاب دبیرکل آینده سازمان ملل متحد اشاره کرد و اهمیت شبیه سازی نهادهای گوناگون سازمان ملل متحد را برای دانشجویان یاد آور شد.

در آغاز برنامه شبیه سازی آقای دکتر ممتاز عملکرد کمیسیون حقوق بین‌الملل در زمینه مواد مرتبط با پیش‌نویس "مصونیت نمایندگان رسمی دولت‌ها از تعقیب کیفری خارجی" را مرور نمود و از گزارشگر ویژه خواست گزارش خود درباره این مواد پیش‌نویس و به طور خاص، ماده ۷ پیش‌نویس را بازگو نماید. سپس، سایر اعضای کمیسیون نظرات خود درباره گزارش تهیه شده توسط گزارشگر ویژه را ابراز نمودند؛ از جمله، استثنائات بر مصونیت رسمی، ارتباط میان صلاحیت جهانی و مصونیت، محدوده مصونیت شخصی و غیره.

در پایان جلسه، رأی‌گیری صورت گرفت. ریاست جلسه با اشاره به مهم‌ترین چالش‌های موجود در ارتباط با موضوع "مصونیت نمایندگان رسمی دولت‌ها از تعقیب کیفری خارجی" که از سال ۲۰۰۶ در دستور کار کمیسیون حقوق بین‌الملل بوده است، صحبت‌های خود را به اتمام رساند.

شرکت کنندگان جلسه از ایفای نقش در قالب حقوقدانان برجسته کمیسیون حقوق بین‌الملل سازمان ملل متحد بسیار اظهار رضایت کردند و نکته‌ها و رهنمودهای ریاست جلسه را بسیار مفید دانستند. آنان این فرصت را موفقیت بزرگی دانستند که

در جلسه ای به شیبه سازی کمیسیون حقوق بین الملل پرداختند که با ریاست استاد فرهیخته آقای دکتر ممتاز، ریاست سابق کمیسیون حقوق بین الملل برگزار شد.

کارگاه آموزشی « چگونگی تنظیم و انعقاد توافق های بین المللی جمهوری اسلامی ایران با دولتها
وسازمانهای بین المللی »

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد کارگاه آموزشی «چگونگی تنظیم و انعقاد توافق‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران با دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی» را در روز پنجشنبه مورخ ۱۲ اردیبهشت با همکاری خانه اندیشمندان علوم انسانی و تدریس آقای سیدعلی موسوی - رئیس اداره معاهدات وزارت امور خارجه - در سالن خیام خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار نمود.

این کارگاه با سخنان خانم دکتر مصفا-رئیس انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد- آغاز شد.

خانم دکتر مصفا ضمن عرض سلام و خوش آمدگویی به شرکت‌کنندگان در این کارگاه، به این موضوع اشاره داشتند که انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد در راستای تحقق ماده یک اساسنامه خود که همانا گسترش و پیشبرد، ارتقای علم و توسعه کیفی نیروهای متخصص و بهبود بخشیدن به امور آموزشی و پژوهشی است، اقدام به برگزاری این کارگاه نموده است.

ایشان در بخش بعدی سخنان خود از آقای دکتر موسوی به خاطر قبول دعوت انجمن تشکر کرده و به بیان ویژگی‌ها و توانایی‌های علمی و اخلاقی ایشان پرداختند.

پس از سخنان خانم دکتر مصفا بخش اصلی کارگاه با سخنان آقای موسوی در رابطه با بخش‌های کلی کارگاه آغاز گردید.

اهداف این کارگاه عبارت بود از: الف- بررسی و آشنایی با قوانین و مقررات مربوطه برای انعقاد توافق‌های بین‌المللی (مانند موافقتنامه‌ها، کنوانسیونها، یادداشت تفاهم‌ها و ...) بین دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر دولتها و سازمانهای بین‌المللی؛

ب- بررسی رویه‌های عملی و کاربردی در تنظیم توافق‌های بین‌المللی

کارگاه به چهار جلسه تقسیم شد، سه جلسه مربوط به مباحث نظری و یک جلسه کارگاه عملیاتی و کاربردی.

سرفصل‌هایی که در این کارگاه به آنها پرداخته شد نیز به شرح زیر می‌باشد:

- حقوق حاکم بر توافق‌های بین‌المللی در سطح بین‌المللی؛
- حقوق حاکم بر توافق‌های بین‌المللی در سطح ملی (ایران)؛
- انواع توافق‌های بین‌المللی در جمهوری اسلامی ایران:

- توافقی‌های حقوقی تشریفاتی
- توافق‌های حقوقی ساده
- توافق‌های نزاکتی
- مراحل انعقاد توافق‌های بین‌المللی در ایران؛
 - توافق‌های دو جانبه
 - توافق‌های چند جانبه
- نکات مهم در فرآیند تنظیم و انعقاد توافق‌های بین‌المللی؛
- ابعاد کاربردی تنظیم و انعقاد توافق‌های بین‌المللی؛

این کارگاه که تعداد ۳۰ نفر شرکت‌کننده داشت پس از بخش عملیاتی و جمع‌بندی توسط آقای موسوی به پایان رسید و شرکت‌کنندگان نیز ضمن ابراز رضایت از این کارگاه خواستار برگزاری مجدد کارگاه‌هایی از این دست شدند.

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران، از سلسله کارگاه‌های آموزشی «آشنایی با سازمان ملل متحد و اسناد و مدارک آن از طریق سایت سازمان ملل متحد»، یک کارگاه آموزشی را در تاریخ ۲۹ فروردین ماه با موضوع تاکید بر بخش مجموعه معاهدات برگزار نمود، کارگاه دیگر را در تاریخ ۲۷ آبان ماه و با موضوع تاکید بر سازمان بین‌المللی کار برگزار کرد و دو کارگاه دیگر با موضوعات تاکید بر کنوانسیون حقوق کودک در تاریخ ۶ آذر ماه و تاکید بر اسناد تجارت بین‌الملل در تاریخ ۲۸ آذر ماه ۱۳۹۸ را برگزار نمود که همگی با تدریس سرکار خانم نازنین قائم مقامی (کتابدار مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران) بودند.

در پایان این کارگاه‌ها، شرکت‌کنندگان از کتابخانه تخصصی مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران بازدید به عمل آوردند و خانم قائم مقامی توضیحاتی را پیرامون کتابخانه و منابع موجود در آن ارائه کردند.

■ گزارش کارگاه آموزشی «بازیابی اطلاعات و اسناد سازمان ملل متحد با تاکید بر اسناد حقوق کودک»

تهیه و تنظیم: ناهید فرجی

به مناسبت سی‌امین سالگرد تصویب کنوانسیون حقوق کودک و روز جهانی کودک، انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد، کارگاه آموزشی «بازیابی اطلاعات و اسناد سازمان ملل متحد با تاکید بر اسناد حقوق کودک» را در مورخ ۲۷ نوامبر ۲۰۱۹ برابر با ۶ آذر ۱۳۹۸ در سالن کنفرانس ساختمان سازمان ملل متحد برگزار نمودند.

کارگاه مزبور با خوش‌آمدگویی خانم نازنین قائم مقامی فراهانی، کتابدار مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در ایران و پخش پیام تصویری دبیرکل سازمان ملل متحد به مناسبت گرامی‌داشت سی‌امین سالگرد تصویب کنوانسیون حقوق کودک آغاز گردید و سپس ایشان برای بررسی بهتر کنوانسیون حقوق کودک به تحلیل برخی از وقایع و اتفاقات روز جهان پرداختند.

ایشان برای آشنایی بیشتر شرکت‌کنندگان با اسناد و منابع حقوق کودک به معرفی سایت سازمان ملل متحد و نحوه‌ی بازیابی اسناد گوناگون از صفحه‌ی مزبور ادامه دادند. او همچنین خاطر نشان نمود که جمهوری اسلامی ایران در ژوئن ۱۹۹۴ به کنوانسیون حقوق کودک پیوسته است.

محور بعدی توضیحات ایشان برای تبیین بهتر موضوع مربوطه با معرفی، توضیح اطلاعات و اسناد موجود در وبسایت کمیسر عالی حقوق بشر و کتابخانه‌ی دیداری و شنیداری حقوق بین‌الملل ادامه یافت و متذکر شدند که یکی از روش‌های علمی، عملی و قابل حصول که به سهولت می‌توان به تمامی اسناد هر موضوعی دسترسی پیدا کرد جدول زمانی آن موضوع (Timeline) است که با بررسی آن نه‌تنها می‌توان یک تحقیق کامل از آن موضوع با جزئیات مربوطه را دریافت نمود بلکه می‌توان از ترتیب زمانی آنها نیز مطلع گردید.

قسمت جالب کارگاه با ویدئویی از خانم هنریتا اچ. فور مدیر اجرایی یونیسف به نمایش درآمد که به تحلیل برخی از عوامل نگران‌کننده‌ای که نسل‌های آینده‌ی بشری با آن روبرو خواهند شد، پرداخته است و حقیقت ویدئوی مزبور این بود که در حاضر با مسائلی روبرو هستیم که نقش آنها چندان مهم انگاشته نمی‌شود؛ ولیکن اگر آنها را مورد توجه قرار ندهیم در آینده نتایج دست‌آوردهایشان غیرقابل‌تصور خواهد بود.

در پخش پایانی کارگاه، خانم قائم مقامی فراهانی به سوالات مطرح‌شده پاسخ دادند و سپس گواهی‌نامه‌های حضور از سوی انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد و مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در ایران را به شرکت‌کنندگان تقدیم نمودند.

■ گزارش کارگاه آموزشی «بازیابی اطلاعات و اسناد سازمان ملل متحد با تاکید بر تجارت بین‌الملل»

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران کارگاه آموزشی «بازیابی اطلاعات و اسناد سازمان ملل متحد با تاکید بر تجارت بین‌الملل» را برای دانشجویان رشته‌های حقوق بین‌الملل و حقوق تجارت از دانشگاه‌های مختلف در سالن کنفرانس ساختمان سازمان ملل متحد در ۲۸ آذرماه ۱۳۹۸ برگزار کرد.

در ابتدای جلسه پس از یادآوری اینکه روز بین‌المللی همبستگی در پیش است، به همکاری و همبستگی پایدار بین انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد و مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در طی سال‌ها اشاره شد و یاد و خاطره شادروان استاد مسعود طارم‌سری از موسسان انجمن و استادان دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران گرامی داشته شد. همچنین ذکر گردید با توجه به اینکه استاد طارم‌سری در حقوق تجارت متخصص و صاحب نظر بوده‌اند، جلسه با یاد ایشان، بر تجارت بین‌الملل و حقوق تجارت تاکید دارد.

خانم نازنین قائم مقامی، کتابدار مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد از وب سایت سازمان ملل متحد به چگونگی بازیابی اسناد و اطلاعات پرداخت. دانشجویان با کتابخانه مجازی دگ همرشولد و پایگاه‌های اطلاعاتی آن آشنا شدند و در مورد معاهدات بین‌المللی حوزه تجارت و توسعه نکته‌هایی آموختند.

کتابخانه دیداری-شنیداری حقوق بین‌الملل سازمان ملل متحد برای بازیابی اطلاعات مرتبط بررسی شد. همچنین وب سایت کمیسیون سازمان ملل متحد در مورد حقوق تجارت بین‌الملل مرور گردید. وب سایت‌ها و انتشارات کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد (انکتاد)، مرکز تجارت بین‌الملل و سازمان جهانی تجارت نیز معرفی شد.

کارگاه آموزشی « حقوق پزشکی و اخلاق حرفه ای از منظر حقوق بشر »

تهیه و تنظیم: امین معتمدی

کمیته جوانان انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری کرسی حقوق بشر، صلح و دموکراسی یونسکو دانشگاه شهید بهشتی کارگاه آموزشی با عنوان «حقوق پزشکی و اخلاق حرفه ای از منظر حقوق بشر» در تاریخ ۲۴ مهرماه ۹۸ مصادف با ۱۶ اکتبر ۲۰۱۹ روز جهانی غذا در دانشگاه شهید بهشتی تالار سلام برگزار کردند.

سخنرانان این کارگاه دکتر مهرداد محمدی-مدرس دانشگاه علوم پزشکی تهران، کارشناس ارشد دیپلماسی و حقوق از دانشگاه تافت ایالات متحده آمریکا و عضو موسسه بین المللی سلامت حکیم جرجانی

و خانم زهرا خداداد-پژوهشگر دوره دکتری حقوق بین الملل عمومی دانشگاه علامه طباطبائی، مشاور حقوقی حوزه سلامت و مدرس دانشگاه بودند.

در ابتدای جلسه، مسئول کمیته جوانان انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، به عنوان مجری پنل خدمت سخنرانان و حاضرین در جلسه خوشامدگویی داشتند و به بیان توضیحات کوتاهی در باب اهمیت موضوع کارگاه پرداختند. سپس به ترتیب سخنرانان را برای ایراد سخنرانی به جایگاه دعوت کردند.

در بخش اول کارگاه، دکتر محمدی در خصوص «پژوهش پزشکی و حقوق بشر» به سخنرانی پرداختند. ایشان با اشاره به تاریخچه پژوهش‌ها و آزمایشات پزشکی، مباحث چالش برانگیز را با عنایت به حق‌های بشری آغاز نمودند. پس از بررسی تاریخچه و ارائه و دریافت نظرات از حاضرین در جلسه، ایشان به بررسی بعضی پرونده‌های مطرح داخلی و بین‌المللی در زمینه‌ی آزمایش‌های پزشکی و حقوق بشر پرداختند و در هر کدام، به طور مبسوط به جزییات موردنظر هر پرونده اشاره داشتند. در طول بخش اول سخنرانی، ایشان با پاورپوینت برای حاضرین در جلسه، متن، عکس و فیلم نمایش دادند.

در بخش دوم کارگاه، خانم خداداد به بررسی «قوانین و مقررات داخلی و بین‌المللی در حوزه‌ی پزشکی و سلامت حقوق بشر» پرداختند. ایشان به طور مفصل و جامع به بررسی قوانین کلی و بین‌المللی و در ادامه به اسناد و معاهدات منطقه‌ای و در پایان به قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌های داخلی در این حوزه اشاره داشتند.

شایان ذکر است در اثنای سخنرانی‌ها حاضرین در کارگاه در مباحث شرکت فعال داشتند و به پرسش و پاسخ می‌پرداختند.

در پایان نیز مجری پنل ضمن تشکر و قدردانی از سخنرانان محترم، حاضرین در جلسه و برگزارکنندگان پایان کارگاه را اعلام کردند.

کارگاه آموزشی « حقوق بین الملل بشردوستانه »

تهیه و تنظیم: مهسا رضاقلی

در ابتدای جلسه پس از پخش سرود جمهوری اسلامی ایران، لعی داوودی مقدم به عنوان مجری برنامه و از اعضای کمیته جوانان ضمن عرض خیرمقدم خدمت اساتید و شرکت‌کنندگان در کارگاه، از سخنرانان افتتاحیه به ترتیب دعوت به عمل آوردند. در این راستا دکتر پوریا عسکری به عنوان دبیرکل انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد و نخستین سخنران افتتاحیه، به لزوم توجه به کارایی اسناد ژنو و موثق‌بودن آنها پرداخته و کاستی‌های اسناد مذکور را با توجه تغییر مفهوم جنگ و عناصر مرتبط با آن در دنیای کنونی و پس از گذشت هفتاد سال، مورد اشاره قرار دادند. در ادامه دکتر ماریا دوتسنکو در فرمایشات ویدیویی خود ضمن تشکر از سایر سخنرانان و نیز شرکت‌کنندگان کارگاه لزوم پایبندی اعضای اسناد ژنو را متذکر شدند و در ادامه آقای محسن روزبهان نیز با تاکید بر حق نظامیان بر آموزش قواعد حقوق بین الملل بشردوستانه که منبعث از نظریات مشورتی کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و اسناد مرتبط با آن می‌باشد، سخنانی ایراد فرمودند.

در بخش نخست کارگاه، پس از پخش ویدئو، دکتر محمدرضا ضیایی بیگدلی، مطالب خود را با محوریت حقوق بشردوستانه و نظام ملل متحد ارائه کرده و در این میان به نقش و جایگاه مجمع عمومی سازمان ملل متحد و شورای امنیت در تدوین و توسعه قواعد حقوق بین الملل بشردوستانه تاکید ورزیده و اشاراتی به رابطه میان دیوان بین الملل دادگستری، کمیته بین المللی صلیب سرخ و نیز دیوان کیفری بین‌المللی با حقوق بشردوستانه، نمودند.

دکتر حسین شریفی طرازکوهی نیز پس از سخنان دکتر ضیایی بیگدلی، سخنان خود را حول محور اصول حاکم بر کاربرد تسلیحات (ابزارها و شیوه‌های جنگ و اصول حاکم) ادامه داده و درصدد پاسخ به این سؤال که آیا اصول کاربرد تسلیحات همچنان کارایی خود را دارند بر آمده و اشاره داشتند که به نظر می‌رسد تقسیم‌بندی تعریف‌شده سابق در دنیای امروز، کارایی سابق را ندارد که در این میان به بررسی و تحلیل نظریه جنگ آزاد هشت انقلاب نظامی صورت گرفته از آغاز تاکنون، اهتمام ورزیدند.

پس از استراحتی کوتاه و وقفه‌ای چند دقیقه‌ای، دکتر سید قاسم زمانی، سخنان خود را با عنوان ویژگی‌های قاعده بین‌المللی حقوق بشردوستانه در پرتو هفتاد سال اجرای کنوانسیون‌های ژنو آغاز نمودند. در این راستا به ویژگی حمایتی بودن قواعد بشر دوستانه اشاره داشته و تاکید کردند که منظور از حمایت در حقوق بشر دوستانه، حمایت از مردم است و نه دولت‌ها و حاکمیت‌ها! در ادامه نیز به برابری طرف‌های متخاصم، عام‌الشمول بودن قواعد بشر دوستانه و ابتدای قواعد مذکور بر اصل Reciprocity اشاره داشتند.

در ادامه کارگاه آموزشی، دکتر سعید عباسی، مطالبی را ذیل عنوان چالش‌های جدید اعمال حقوق بشردوستانه بر تروریسم عنوان نمودند که در این میان به تغییر ماهیت جنگ و ورود بازیگران غیردولتی، جنگ‌های بدون دخالت انسان (خودکار)، جنگ‌های سایبری، بازداشت‌های امنیتی و چالش‌های تروریسم و در نهایت، تروریسم سایبری پرداختند.

سپس دکتر جبار اصلانی، با عنوان رعایت حقوق بشردوستانه در چارچوب تصمیمات و اقدامات نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر مطالبی را مورد اشاره قرار دادند که به اختصار شامل قیاس ضمانت اجرا در حقوق بین‌الملل و حقوق داخلی (قیاسی مع الفارق)، حمایت فرازمانی و فرامکانی قواعد حقوق بشردوستانه و شیوه‌های رعایت و تضمین رعایت قواعد مذکور و نیز حقوق بین‌الملل بشردوستانه در چارچوب کنفرانس‌های بین‌المللی نهضت صلیب سرخ، می‌باشد.

پس از صرف ناهار و انجام فریضه نماز، دکتر امیرحسین رنجبریان به همراه دانشجویان خود، فریناز فیضی و شیرین پیریائی پدیده‌های نوظهور در حوزه حقوق بین‌الملل بشردوستانه را مورد مطالعه و بررسی قرار دادند. هر یک از دانشجویان به ترتیب مطالبی را پیرامون نقش و کارکرد وب پنهان در عرصه جنگ دیجیتال و نیز هوش مصنوعی و الگوریتم جنگ در حقوق بین‌الملل بشردوستانه ارائه داشتند.

پس از استراحتی کوتاه و توقف ۱۵ دقیقه‌ای، مریم آقایی موضوع تغییرات اقلیمی و مخاصمات مسلحانه را مورد بررسی قرار داده و در این میان به روند و شکل استفاده از طبیعت در مخاصمات مسلحانه، آسیب‌ها و راهکارها نیز اشاراتی داشتند. بحث ضمانت اجرای کیفری حقوق بشردوستانه، عنوانی بود که محمدعلی عبداللهی به تبیین آن پرداختند و از این رهگذر از نقش پررنگ دیوان کیفری بین‌المللی در جلوگیری از بی‌کیفرمانی جنایات تحت صلاحیت دیوان، غافل نشدند.

در ادامه افسانه سیفی‌ناجی مطالبی را در خصوص افراطی‌گری و حوزه امنیت سایبری اظهار داشتند که در این میان به بررسی فعالیت‌های خشونت طلبانه گروه‌های تروریستی به ویژه گروه تروریستی داعش نیز پرداختند.

جاشو نیو و ایمانیو جرج جین، دو سخنران خارجی کارگاه از طریق تماس تصویری با آکادمی ژنو بودند که نظر به پژوهش‌های گسترده خود در حوزه حقوق بشردوستانه، مطالب مفیدی را در خصوص گروه‌های مسلح غیردولتی، کنترل سرزمینی و تعهدات بین‌المللی در نظام حقوق بشردوستانه و نیز هدف‌گیری مسلحانه در تقاطع حقوق بشر و حقوق بشردوستانه، در اختیار شرکت‌کنندگان قرار دادند.

در پایان کارگاه آموزشی، دکتر نسرین مصفا رئیس انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، ضمن تشکر از سخنرانان و اساتید بزرگوار، تیم برگزارکننده و شرکت‌کنندگان، سخنان پایانی را ایراد فرمودند.

این کارگاه که مورد استقبال شرکت‌کنندگان قرار گرفته بود منتج به بیان سوالات و تحلیل‌های آنان نیز گردید و هم‌چنین خواهان برگزاری چنین کارگاه‌هایی با سطح پیشرفته‌تر شدند.

کارگاه آموزشی « سازمان ملل متحد در پرتو نظریات روابط بین‌الملل »

تهیه و تنظیم: ناهید فرجی

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، کارگاه آموزشی «سازمان ملل متحد در پرتو نظریات روابط بین‌الملل» را در مورخ ۳۰ آبان ۱۳۹۸ در خانه‌ی اندیشمندان علوم انسانی برگزار نمود.

کارگاه مزبور با عرض خیرمقدم دکتر نسرین مصفا به شرکت‌کنندگان و بیان ویژگی‌های والای اخلاقی و علمی دکتر حمیرا مشیرزاده آغاز گردید. در ادامه ایشان به منظور درک بهتر جایگاه سازمان ملل متحد در روابط بین‌الملل به بررسی برخی از ویژگی‌های انحصاری و خاص سازمان مذکور پرداختند.

پس از آن، دکتر مشیرزاده نظریه‌های روابط بین‌الملل را مبتنی بر موضوع مطروحه مورد تجربه و تحلیل قرار دادند. محور اول سخنرانی ایشان با بررسی «چیستی و واقعیت نظریه» آغاز گردید و سپس تبیین موضوع نظریه را از رهگذر داده‌هایی چون چرایی نهادهای بین‌المللی و هدف نظریه به انجام رساندند. او بیان نمود که شاکله‌ی نظریه را مجموعه مفاهیم و گزاره‌ها فراهم می‌آورند و هدف نظریه براساس تبیین علی، تبیین تکوینی، تفسیر، نقد و تجویز مورد کندوکاو قرار می‌گیرد.

ایشان در ادامه به «اهمیت نظریه» و جزئیات دقیق‌تر آن از رهگذر سه محور «چشم‌انداز به واقعیت»، «فهم سیستماتیک» و «تبیین، فهم و پیش‌بینی» پرداختند.

سپس دکتر مشیرزاده محور دوم بحث خود را معطوف به نقش کلیدی «تقسیم‌بندی نظریه‌ها» نمودند و به طور خاص آن‌ها را مورد تحقیق و تفحص قرار دادند. ایشان نظریه‌ها را به واقع‌گرا درمقابل آرمان‌گرا، سنتی درمقابل علمی، علمی درمقابل هنجاری، محافظه‌کار درمقابل رادیکال، جریان اصلی درمقابل مخالفت، اثبات‌گرا درمقابل پسا اثبات‌گرا و مادی‌گرا درمقابل معناگرا تقسیم‌بندی نمودند، بعد از آن به تجزیه و تحلیل محورهای فوق براساس مشاهدات داده‌محور پرداختند و هم‌چنین خاطر نشان نمودند آن‌چه که منتج به ایجاد سازمان ملل و حاکمیت می‌گردد، مجموعه رویه‌هاست.

در نهایت، کارگاه مزبور که تعداد ۳۰ نفر شرکت‌کننده داشت؛ با طرح پرسش از سوی شرکت‌کنندگان و توضیح، پاسخ و جمع‌بندی دکتر مشیرزاده به پایان رسید و شرکت‌کنندگان نیز ضمن ابراز رضایت از کارگاه مزبور، خواستار برگزاری مجدد چنین کارگاه‌هایی شدند.

بخش سوم:

مشارکت‌ها

مشارکت در برگزاری همایش اولین جایزه حقوق شهروندی

مراسم اهدای نخستین جایزه حقوق شهروندی توسط دانشگاه علامه طباطبائی و با همکاری انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد و سایر نهادهای همکار در دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی در تاریخ ۱۰ اردیبهشت ۹۸ برگزار شد.

در آغاز دکتر حسین سلیمی، رئیس دانشگاه علامه طباطبائی در این مراسم با بیان اینکه صحبت‌های خود را در ذیل سه نکته بیان می‌کند، گفت: قرن ۱۷ و ۱۸ بود که برای اولین بار شاهد بودیم که علوم انسانی در کنار باقی علوم شناخته شد. هنوز نطفه اولیه بود، اما علوم انسان‌وار، اینکه انسان‌ها به دلیل انسان بودنشان دارای حقوقی هستند به تدریج جمع آوری شد.

این استاد روابط بین‌الملل در ادامه تصریح کرد: تعهدات بزرگ حوزه جامعه‌شناسی در اواخر قرن ۱۸، یعنی عصر روشنگری، درست زمانی که اولین اعلامیه حقوق بشر و شهروند صادر می‌شود را شاهد هستیم. در قرن ۱۹ ما به تدریج شاهد شکل‌گیری علوم انسانی و اجتماعی متفاوت در سرزمین‌های مختلف هستیم. می‌توان گفت این قرن، قرن شکوفایی علوم انسانی جدید است و مفاهیم حقوق بشر و حقوق شهروند در جوامع مختلف در حال گسترش است.

رئیس دانشگاه علامه طباطبائی افزود: دانشگاه ما به عنوان دانشگاه تخصصی در علوم انسانی و اجتماعی‌گریزی از این ندارد که به این مفهوم توجه کند، نه به عنوان یک شعار سیاسی موقتی، بلکه به عنوان پدیده‌ای که در بطن علوم انسانی و اجتماعی جدید قرار گرفته است. وقتی دانش‌های مختلف را امروز می‌آموزیم، می‌توانیم رد پای این مفاهیم را پیدا کنیم. نه فقط در رشته‌های حقوق، علوم سیاسی و جامعه‌شناسی بلکه این مفاهیم در علوم مدیریت، روانشناسی و اقتصاد نیز وجود دارد. این حقوقی است که انسان‌ها به دلیل انسان بودن و به دلیل عضویت در یک جامعه از آن برخوردارند. حقوق شهروندی دارای تجلیات مختلفی است که در عرصه‌های گوناگون زندگی اجتماعی نمود دارد. آنچه که باید توجه کنیم یک شعار موقتی سیاسی نیست بلکه یک بنیان است. چون در علوم اجتماعی و انسانی چاره‌ای جز این نداریم. به همین دلیل همکاران ما در تدوین حقوق شهروندی و گسترش آن نقش فعال داشتند.

او ادامه داد: نکته دوم اشاره به وجه پارادوکسیکال گسترش حقوق شهروندی در جهان گذشته و امروز است. گاهی ارزش‌های بزرگ به گونه‌ای توسط کسانی گسترش پیدا می‌کند که اعتقاد چندانی به آن ندارند. هرگز به این اشتباه نمی‌افتیم که چون در برخی جوامع که ممکن است امروز ظاهر خوبی داشته باشند ولی در باطن خشن‌ترین رفتار را در عرصه بین‌المللی بروز دهند. این به معنی رواج چنین چیزی نیست. ممکن است برخی از دولت‌ها که خشن‌ترین رفتارها را دارند، سخن از حقوق شهروندی به میان آورند.

دکترسلیمی ادامه داد: حقوق شهروندی ارزش بزرگی است، ولی این ارزش متعلق به یک دولت فاسد و بخشی از جهان نیست. حقوق شهروندی به گونه‌ای محصول تکامل بشر است. به این دلیل هم است که برخی خشونت گرایان در عرصه جهانی ناگزیرند از اینکه این شعار را به زبان آورند. به گفته این استاد دانشگاه: نکته سوم این است که به نظر می‌رسد این ارزش والا و این مفهوم بزرگ را نباید به پرچم یک جناح یا یک گروه سیاسی خاص تقلیل دهیم. معمولاً در جامعه ما بسیاری از ارزش‌ها و مفاهیم قربانی این کشمکش‌ها می‌شود.

ایشان در پایان بیان کرد: خواهش من این است که این جایزه متداوم شود و این ارزش‌ها در جامعه علمی و اجتماعی کشور عمیق‌تر وارد شود، اجازه ندهند که دستخوش شعارهای موقتی جناح‌ها قرار گیرد. جناح‌کشی‌های موقتی جناح‌کشی‌هایی است که ممکن است که باعث شود مفهوم والا دچار کشاکش شود. بر اساس این گزارش مراسم اعطای اولین جایزه حقوق شهروندی با حضور دکتر علومی یزدی، دبیر علمی جایزه، شهیندخت مولوردی، دستیار پیشین رئیس جمهور در امور حقوق شهروندی، دکتر لعیان جنیدی، معاون حقوقی رئیس جمهور، تنی چند از نمایندگان مجلس شورای اسلامی و جمع کثیری از حقوقدانان و دانشگاهیان در دانشگاه علامه طباطبائی برگزار شد.

در این همایش، دکتر لعیان جنیدی، معاون حقوقی رئیس جمهوری پس از تقدیر از برگزارکنندگان این جایزه با بیان اینکه هرگاه صحبت از حاکمیت قانون می‌شود منظور قانونی است که در شکل تضمین کننده است، گفت: در محتوا هم اگر اصل قانون بخواهد اثرگذار باشد باید به سوی حقوق شهروندی جهت گیری داشته باشد.

وی افزود: وقتی صحبت از حاکمیت قانون می‌کنیم بالاترین و برترین متن، قانون اساسی است. می‌توان بیان داشت که مهمترین بخش این قانون اساسی فصل سوم آن است که اگر از سایر فصول مهمتر نباشد کمتر از دیگر بخش‌های این قانون ارزش ندارد. زیرا اساساً هدف عمده سایر بخش‌های قانون باید رسیدن به محتوا و هدف فصل سوم باشد. بر همین مبنا است که تحولات حقوقی در دو تا سه قرن گذشته اتفاق افتاده است مشروح همین حاکمیت قانون است.

معاون حقوق رئیس جمهور ادامه داد: تمام انواع قدرتی که در حاکمیت است، چه تحت عنوان ولایت و چه حاکمیت در قانون اساسی در درون خود مقید به مصلحت است. در تمام متون حقوق اسلام نیز این نوع از اعمال قدرت به نام ولایت یا حضانت به مصلحت مقید است. مصلحت کسانی که به آنان اعمال قدرت می‌شود و نه مصلح اعمال کننده قدرت.

دکتر جنیدی با مطرح کردن دو سوال معیارهای مصلحت کجاست؟ و ما از کجا می‌فهمیم که مصلحت مردم در چیست؟ افزود: معیارها و ضوابط مصلحت در قانون اساسی ما در فصل سوم این قانون پیش بینی شده است. معیار مصلحت در قانون اساسی فصل سوم آن است که با آن می‌توانیم تشخیص دهیم که مصلحت مردم در چیست. در واقع قانون اساسی آمده تا به ما بگوید که هر قدرتی را به نام حاکمیت اعمال می‌کنیم در ذات خود مقید به مصلحت است و استخراج این معیارها نیز در فصل سوم است که در آن صحبت از حقوقی نظیر آزادی اندیشه، آزادی تجمع، آزادی احزاب، تأمین حق اشتغال و... شده است.

این استاد حقوق دانشگاه تهران تصریح کرد: در راستای نگاه به داخل و قوانینی مانند قانون اساسی و قوانین اسلامی که بر مبنای مصلحت نیز بنا شده اند با نگاهی به کوشش‌هایی که در این زمینه از قبل شروع شده بود، تلاش کردیم بخش‌هایی از آن را به شکل منشور و شکل قانونی به دست آوریم. بر مبنای این منشور تلاش شد که مجموعه‌ای از طرح‌ها که می‌تواند به تحقق منشور کمک کند کمک بگیریم.

ایشان در بخش دیگری از صحبت‌های خود به شکایت‌های متعدد به منظور ابطال بخش‌های زیادی از منشور حقوق شهروندی در دیوان عدالت اداری خبر داد و گفت: در تمامی این موارد قضات دیوان با رد ادعاهای مطروحه، نقض قانون اساسی توسط منشور حقوق شهروندی را نپذیرفتند.

این حقوقدان افزود: در معاونت حقوقی ریاست جمهوری لایحه‌ای تحت عنوان لایحه ملی حقوق بشر و شهروندی تدوین شد و در این لایحه تلاش کردیم تا جای ممکن حضور نهادهای مردمی را تقویت کنیم. همه باید برای گسترش حقوق شهروندی تلاش کنند. امروز حفظ و بقای کشورها به این حقوق وابسته است از این رو برای حفظ و بقای کشور لایحه جامع شفافیت را داده‌ایم که ممکن است نقص‌هایی داشته باشد و باید تصحیح شود. همچنین لایحه مدیریت حفظ منافع و خدمات عمومی را داریم برای اینکه هرکسی منافع شخصی را بر منفعت عمومی مقدم نکند. لایحه مسئولیت مدنی موثر را مطرح کردیم.

دکتر جنیدی بیان کرد: لایحه حق برای آموزش را برای دانشجویانی که از تحصیل محروم شده‌اند، داده‌ایم که تا جای ممکن محدودیتی از این جنس نداشته باشیم. لایحه دیگری که به هیئت دولت داده شد است، لایحه اهدای تابعیت به فرزندان مادران ایرانی متولد از پدران خارجی بود. استادان بسیاری تلاش کرده‌اند که پیش نویس اصلاح و توسعه نظام حقوقی نوشته شود، این لایحه که شبیه منشور شهروندی است به زودی منتشر می‌شود.

وی با اشاره به اینکه در دوران فعالیت اجرایی او بیش از ۲۰ مورد اخطار قانون اساسی را آماده کردیم و به رئیس جمهور دادیم، خاطرنشان کرد: اطلاع داریم بیش از نیمی از آنها را ایشان به قوای دیگر ابلاغ کرده است. ایشان سیاستی دارند که ترجیح می‌دهند این موارد محرمانه باشد و جنجال درست نکنیم و به اجرای صحیح قانون اساسی اصرار کنیم. اینها تلاش‌های معاونت حقوقی ریاست جمهوری بوده است. معاون حقوقی رئیس جمهور در پایان گفت: ما در حال حاضر درگیر مسائل تحریم‌ها هستیم که ممکن است از این دوره، دوره جدی برای توسعه اقتصادی ما نباشد و نباید توسعه سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی را از دست بدهیم. دانشگاهیان گروه‌های مرجع باید برای وصول به آن تلاش کنند و امروز زمانی است که همه باید برای توسعه تلاش کنند. بر اساس این گزارش مراسم اعطای اولین جایزه حقوق شهروندی با حضور شخصیت‌های برجسته علمی، سیاسی و فرهنگی کشور در دانشگاه علامه طباطبائی برگزار شد.

شایان ذکر است جایزه حقوق شهروندی در بخش برترین اثر علمی را آقای دکتر حسین شریفی طرازکوهی عضوانجمن مشترکا با آقای دکتر غلامرضا کامیار دریافت کردند.

انجمن ترویج علم ایران، انجمنی علمی است که تحت پوشش کمیسیون انجمن‌های علمی کشور فعالیت می‌کند. این انجمن مفتخر است که در سال ۱۳۹۶ برای هفدهمین دوره متوالی «جایزه ترویج علم ایران» را به بهترین و خلاقانه‌ترین کوشش‌هایی که از سوی معلمان، روزنامه‌نگاران، نویسندگان، مترجمان، پژوهشگران، مروجان علم، برنامه‌سازان و فعالان رسانه‌ای، فعالان زیست‌محیطی، دانشجویان، استادان دانشگاه، سیاست‌گذاران، سرمایه‌گذاران و حامیان مالی، رسانه‌ها، مدارس، نهادها، ناشران، مراکز علمی، سایت‌ها، کتابخانه‌ها، موزه‌ها، انجمن‌های علمی، فرهنگ‌سراها، نشریات، سازمان‌های مردم‌نهاد و همه افراد حقیقی و حقوقی دیگر، اعم از انتفاعی، غیرانتفاعی، دولتی و غیر دولتی، در راه ترویج علم صورت گرفته، اهداء کند.

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد یکی از همکاران انجمن ترویج علم ایران در برگزاری هفته ترویج علم

بود.

حامین هفته ترویج علم

بخش چهارم:

بزرگداشت یادبودها

بزرگداشت سالیاد استاد محمود صوراسرافیل

انجمن ایرانی سازمان ملل متحد در ایام سالیاد مرحوم استاد محمود صوراسرافیل و در تکریم اصالت اخلاق و علم، نشست تخصصی با عنوان «تعهدات بین‌المللی دولت میزبان مقر سازمان ملل متحد (ایالات متحده) در قبال نمایندگی‌ها و کارگزاران دولت‌های عضو» با همکاری خانه اندیشمندان علوم انسانی، در تاریخ ۱۴ بهمن ۱۳۹۸ در سالن خیام خانه اندیشمندان برگزار کردند.

گزارش کامل این نشست را می‌توانید از قسمت رویدادهای عمومی مطالعه بفرمایید.

بزرگداشت سالیاد استاد مسعود طارم‌سری

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد با همکاری مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در ایام سالیاد مرحوم استاد طارم‌سری و با توجه به اینکه استاد طارم‌سری در حقوق تجارت متخصص و صاحب نظر بوده اند، کارگاهی آموزشی با عنوان «بازیابی اطلاعات و اسناد سازمان ملل متحد با تاکید بر تجارت بین‌الملل» در تاریخ ۲۸ آذر ماه ۱۳۹۸ در سالن کنفرانس مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران برگزار کرد.

گزارش کامل این نشست را می‌توانید از قسمت کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مطالعه بفرمایید.

بخش پنجم:

امسارات

انتشار شماره جدید دوفصلنامه ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد

شماره جدید دوفصلنامه ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد (علمی-پژوهشی) منتشر شد. جهت مشاهده مقالات به لینک زیر مراجعه فرمایید:

http://www.iruns.ir/volume_13796.html

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد از اندیشمندان و پژوهشگران علاقمند به مسائل مرتبط با ملل متحد دعوت می‌کند تا مقالات خود را برای این نشریه ارسال کنند. مقالات مرتبط با ایران و ملل متحد اولویت دارند.

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد

<http://iruns.ir>

Iranian Review for UN Studies, Vol. 2, Issue 1

- Human Rights and Cultural Diversity: the Iranian Discourse
Pouria Aslary, Amir Saad Nikil
- Review of the Role of the Secretary-General of the United Nations in the Preservation of JCPOA
Ehsan Rostamzadeh, Sattar Azizi
- International Labour Organization: A Condensed Background for its Backdrop
Behnam Mostaghimi
- Comparative Analysis of UNESCO's Approach and Performance towards the Cultural Heritage of Syria and Iraq (2003-2016)
Mohammadreza Dehshiri, Mohammadreza Soleimani
- Enforcing UN Sanctions by Maritime Interdiction: Historical Overview and Legal Basis
Suzan Seyrafi
- China's Contribution to the United Nations Peacekeeping Missions in the Middle East and North Africa: Security Balancing Signals
Sareh Taheri-Sani

انتشار کتاب «مجموعه مقالات نقش شورای اقتصادی و اجتماعی در تحقق اهداف منشور ملل متحد»

مجموعه مقالات همایش "نقش شورای اقتصادی و اجتماعی در تحقق اهداف منشور ملل متحد" که در سال ۱۳۹۵ توسط انجمن برگزار شده بود، منتشر شد.

مشخصات و فهرست کتاب بر روی سایت انجمن قرار دارد.

بخش هشتم:

سایر فعالیت‌ها

برگزاری جلسات هیئت مدیره انجمن در سال ۹۸

جلسات هیئت مدیره انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد در سال ۹۸ به طور مرتب و با شرکت همه اعضای هیئت مدیره برگزار گردید.

عکس‌های زیر مربوط به یکی از این جلسات در تاریخ ۲۵ مهرماه ۱۳۹۸ می باشد که در دفتر ریاست محترم دانشکده حقوق دانشگاه بهشتی و میزبانی آقای دکتر ابراهیم بیگ زاده برگزار شد.

تصویب آیین نامه اعطای مجوز تشکیل شعبه های انجمن در خارج از مرکز و نحوه فعالیت آنها

هیئت مدیره انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد به دنبال درخواست های مکرر از سوی افراد و مراکز علمی(دانشگاه ها (جهت تاسیس شعبه هایی از انجمن در سایر نقاط کشور در خردادماه ۱۳۹۸ آیین نامه «اعطای مجوز تشکیل شعبه های انجمن در خارج از مرکز و نحوه فعالیت آنها» را تصویب کرد.

همچنین با عنایت به تصویب راه اندازی شعبه اصفهان انجمن در مجمع سال ۱۳۹۷، اقدامات لازم برای فعال سازی آن در سال ۱۳۹۸ انجام شد.

به نام خدا

آیین نامه اعطای مجوز تشکیل شعبه های انجمن در خارج از مرکز و نحوه فعالیت آنها

مقدمه:

در راستای اهداف مندرج در اساسنامه انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد (ازین پس انجمن) و به منظور توسعه فعالیت های آن در سطح کشور، آیین نامه اعطای مجوز تشکیل شعبه های انجمن (ازین پس شعبه)، به شرح زیر تصویب می گردد.

ماده ۱: هدف از تشکیل شعبه

به منظور تسهیل تحقق اهداف انجمن در سراسر کشور و دسترسی به استادان، دانشجویان، محققان و پژوهشگران حوزه های مرتبط با فعالیتهای سازمان ملل متحد، با رعایت شروط مندرج در این آیین نامه، اجازه تشکیل «شعبه» های انجمن در مراکز استانها، اعطا می گردد.

ماده ۲: ماهیت حقوقی شعبه

شعبه، یک نهاد غیر دولتی و غیر انتفاعی وابسته به انجمن است که در راستای اهداف مندرج در اساسنامه آن، (ازین پس اساسنامه)، فعالیت خواهد کرد.

ماده ۳: ارتباط شعبه با انجمن

فعالیت های شعبه با هماهنگی و اطلاع رابط منتخب انجمن انجام شده و گزارش مکتوب آن به انجمن ارسال می گردد. تبصره: رابط هر شعبه، از میان اعضای هیئت مدیره انجمن و توسط آن انتخاب و معرفی می شود.

ماده ۴: شروط تشکیل شعبه

شعبه، به شرط تامین محل استقرار مناسب، با درخواست جمعی دست کم ۱۰ نفر با تحصیلات دانشگاهی معتبر، در مقطع دکتری، مرتبط با اهداف و فعالیت‌های سازمان ملل متحد که به تایید هیئت مدیره و تصویب مجمع عمومی برسد، تشکیل خواهد شد.

تبصره ۱: رئیس انجمن، پس از تصویب مجمع عمومی نسبت به اخذ مجوز کمیسیون انجمنهای علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اقدام خواهد کرد. پس از طی همه مراحل پیش گفته شعبه فعالیت رسمی خود را آغاز خواهد کرد. تبصره ۲: در هر استان فقط یک شعبه تشکیل خواهد شد. چنداستان همجوار می‌توانند با همدیگر شعبه واحد تشکیل دهند.

تبصره ۳: تشخیص مناسب بودن محل استقرار شعبه در صلاحیت هیئت مدیره انجمن خواهد بود.

ماده ۵: انواع عضویت

طبق مفاد ماده ۶ اساسنامه، هر شعبه می‌تواند دارای اعضاء پیوسته، وابسته و افتخاری باشد، لیکن جایگاه اعضاء حقوقی در هر صورت عضویت وابسته یا افتخاری خواهد بود. تعریف و تشخیص انواع عضویت و دیگر شروط مربوط همان است که در ماده ۶ اساسنامه انجمن آمده است.

تبصره: اعضاء شعبه حق هیچ نوع فعالیت غیر مرتبط، اعم از سیاسی و غیره، به نام شعبه و انجمن را ندارند.

ماده ۶: حق عضویت

اعضاء شعبه مکلف به پرداخت حق عضویت سالانه هستند. مبلغ و نحوه پرداخت حق عضویت در شعبه، سالانه به تصویب مجمع عمومی انجمن رسیده و ابلاغ می‌گردد.

تبصره: اعضاء افتخاری شعبه از پرداخت حق عضویت معاف اند.

ماده ۷: پایان عضویت

با استعفاء کتبی و یا در صورت احراز تخلف از قوانین و مقررات عمومی، اساسنامه و آئین نامه‌های مربوط، عضویت در شعبه خاتمه می‌یابد. عضو متخلف اعم از حقیقی و یا حقوقی حق عضویت در انجمن یا سایر شعبه‌ها را نخواهد داشت.

تبصره ۱: قبول یا رد استعفاء در صلاحیت هیئت مدیره انجمن است.

تبصره ۲: احراز تخلف از مقررات مذکور در این ماده در صلاحیت هیئت مدیره انجمن است.

ماده ۸: ارکان شعبه

شعبه از ارکان زیر تشکیل می‌گردد:

الف) شورای عمومی متشکل از کلیه اعضاء پیوسته شعبه؛

ب) شورای اجرائی متشکل از ۳ عضو اصلی و ۲ عضو علی‌البدل به انتخاب شورای عمومی و با تایید انجمن؛

ج) دبیر شعبه .

د) بازرس

تبصره ۱: مدت مسئولیت اعضاء شورای اجرائی و دبیر ۲ سال خواهد بود.

تبصره ۲: پس از برگزاری انتخابات شورا و تایید صحت و سلامت آن توسط رابط انجمن، هفت نفر حائزین بالاترین آراء به هیئت مدیره انجمن معرفی می شوند. هیئت مدیره از میان معرفی شدگان ۳ عضو اصلی و ۲ عضو علی البدل بر خواهد گزید.

تبصره ۳: دبیر شعبه توسط شورای اجرائی و از میان اعضای اصلی انتخاب و به تایید هیئت مدیره انجمن خواهد رسید.

ماده ۹: منابع مالی شعبه

تامین منابع و بودجه شعبه از طریق حق عضویت اعضاء، ارائه خدمات مشاوره ای و فعالیت های آموزشی و پژوهشی مرتبط با اصول، اهداف و حوزه های فعالیت سازمان ملل متحد و نیز از طریق دریافت کمکهای مردمی خواهد بود.

تبصره ۱: با عنایت به تبصره ۳ ماده ۹، کلیه درآمدهای حاصل صرف اهداف شعبه و انجمن خواهد شد.

تبصره ۲: صورت کلیه درآمدها و هزینه های سالانه در دفاتر قانونی ثبت و به انجمن ارسال خواهد شد تا در اجرای ماده ۱۸ اساسنامه به کمیسیون انجمنهای علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تسلیم گردد.

تبصره ۳: ده درصد از درآمدهای شعبه به انجمن پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۰: انحلال شعبه

«شعبه» با رای سه چهارم اعضاء شورای عمومی و یا به دلیل تخلف اساسی از مقررات و ضوابط حاکم با تشخیص هیئت مدیره انجمن منحل اعلام شده و پس از آن، امور حقوقی توسط هیات تصفیه موضوع ماده ۲۴ اساسنامه و طبق روش مورد اشاره در آن انجام خواهد شد.

ماده ۱۱: این آئین نامه در یازده ماده و ۱۴ تبصره در تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۹ به تصویب هیئت مدیره و مجمع عمومی انجمن رسید.

تصویب آیین نامه «کمیته جوانان انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد»

هیئت مدیره انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، به دلیل تقاضاهای مکرر فارغ التحصیلان رشته‌های مرتبط جهت فعالیت علمی (کارآموزی) در انجمن تصمیم به تغییر نام کمیته دانشجویی به کمیته جوانان انجمن گرفتند و به همین منظور در خرداد ماه ۱۳۹۸ آیین نامه «کمیته جوانان انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد» را تصویب نمودند.

در پی این تصمیم و تصویب آیین نامه جدید فراخوان جذب کارآموز در کمیته جوانان انجمن داده شد که با استقبال فراوانی روبه رو شد. متقاضیان بسیاری درخواست خود را در قالب انگیزه نامه به همراه رزومه ارسال کردند که از آن میان تعداد ۱۵ نفر توسط انجمن انتخاب و پس از طی دو مرحله مصاحبه به عضویت کمیته جوانان انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد درآمدند. در پایان این گزارش مشخصات اعضای کمیته جوانان آمده است.

همچنین شایان ذکر است اعضای قبلی کمیته دانشجویی انجمن عبارت بودند از:

خانم‌ها سحر تفرشی، منا کربلایی امینی، مهسا فرحان، میترا دودانگه ای، نفیسه اسدیپور، پریناز توفیقی و آقایان هوشنگ شیخی، علی اکبر شمس، حسن عباسی، صدرا نجفی نژاد و سهیل گلچین بودند.

انجمن مراتب تشکر، قدردانی عمیق خود را از خدمات ارزنده، صمیمانه و مخلصانه اعضای کمیته دانشجویی در سال‌های همکاری در رویدادهای مختلف اعلام و به ان ارج می‌نهد.

به نام خدا

آیین نامه کمیته جوانان انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد

هیات مدیره انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد (از این پس «انجمن»)، با توجه به اساسنامه انجمن و نیز تجربه موفق چند دوره فعالیت کمیته دانشجویی، با رویکرد ظرفیت‌سازی بیشتر برای جوانان علاقمند به فعالیت‌های انجمن و نیز فراهم آوردن بسترهای لازم برای رشد و شکوفایی جوانان و دانش‌آموختگان رشته‌های مرتبط با اهداف و برنامه‌های انجمن، کمیته جوانان انجمن را تاسیس می‌کند.

ماده ۱ - هدف. هدف کمیته جوانان، کمک به پیشبرد اهداف و برنامه‌های انجمن و نیز ظرفیت‌سازی و حمایت از اندیشه‌ها و توانمندی‌های جوانان عضو یا همکار کمیته و انجمن است.

ماده ۲ - ماده ۲ - ترکیب. کمیته جوانان از ۱۱ الی ۱۵ عضو که هیات مدیره انجمن پیرو انتشار فراخوان عضویت، آنها را با در نظر گرفتن توزیع متوازن دانشگاهی و جنسیتی از میان دانشجویان و دانش‌آموختگان شاخص و مستعد کلیه مقاطع تحصیلی در رشته‌های مرتبط انتخاب می‌کند، تشکیل خواهد شد. اعضای کمیته برای یک دوره سه ساله انتخاب می‌شوند

و انتخاب آنها برای دو دوره متوالی بلامانع است. عضویت در کمیته جوانان افتخاری است و حداکثر سن هنگام عضویت در کمیته ۳۵ سال است.

ماده ۳- مسئولیت‌ها. اعضای کمیته جوانان در اولین جلسه، با رعایت مفاد ماده ۵ این آیین نامه، مسئول کمیته و دبیران کارگروه‌های کمیته در امور تخصصی و اجرایی را برای مدت یک سال انتخاب می‌کنند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است. مسئول کمیته، نماینده و سخنگوی کمیته است و در صورت تشخیص رییس انجمن، از جانب کمیته در جلسات هیات مدیره انجمن شرکت می‌کند. به جز مسئول کمیته و دبیران کارگروه‌های کمیته که همواره عضو هر دو کارگروه تخصصی و اجرایی هستند، عضویت در کارگروه‌ها به صورت چرخشی است و طول هر دوره ۱۸ ماه است.

تبصره: مسئول کمیته و دبیران کارگروه‌ها، ترجیحا از دانشجویان و دانش‌آموختگان مقاطع تحصیلات تکمیلی انتخاب می‌شوند.

ماده ۴- جلسات. جلسات کمیته با دعوت مسئول کمیته و حداقل ماهی یک بار تشکیل خواهد شد. دبیران کارگروه‌ها در هر مورد با توجه به ضرورت، جلسه کارگروه را تشکیل می‌دهند. برای تشکیل جلسات کمیته و کارگروه‌ها، حضور حداقل نصف بعلاوه یک نفر از اعضای ضروری است. در صورت استعفاء یا ۳ بار غیبت متوالی یا ۵ بار غیبت متناوب یک عضو در جلسات کمیته یا کارگروه، هیات مدیره انجمن، عضو جدید را معرفی می‌کند.

تبصره: کمیته و کارگروه‌ها می‌توانند جلسات خود را به صورت برخط و غیرحضور برقرار کنند اما تشکیل یک جلسه حضوری کمیته در هر فصل الزامی است.

ماده ۵- اتخاذ تصمیم. اتخاذ تصمیم در کمیته با رای مثبت حداقل دوسوم اعضای حاضر و رای دهنده صورت می‌گیرد و مصوبات کارگروه‌ها اجماعی است. تصمیمات کارگروه‌ها باید به تصویب کمیته نیز برسد و مصوبات کمیته در کلیه موارد برای اجرایی شدن مستلزم موافقت رییس یا دبیرکل انجمن است. دبیران کارگروه‌ها، پس از هر جلسه، گزارش آن جلسه را برای مسئول کمیته ارسال می‌کنند و وی، این موارد و گزارش جلسات کمیته را بعد از پایان هر جلسه، برای رییس و دبیرکل انجمن ارسال می‌کند.

ماده ۶- وظایف. اهم وظایف کمیته جوانان انجمن به شرح ذیل است:

۱. به روزسانی تارنما و حساب‌های انجمن در شبکه‌های اجتماعی به زبان‌های فارسی و انگلیسی؛
۲. تهیه خبرنامه الکترونیکی انجمن و انتشار آن پس از تأیید رییس یا دبیرکل انجمن؛
۳. پیشنهاد به هیات مدیره برای برگزاری دوره‌های آموزشی، کارگاه‌های علمی-تخصصی و بازدید از سازمان‌ها؛ برگزاری همایش‌ها و سایر نشست‌های علمی؛ برگزاری مسابقات علمی دانشجویی؛
۴. برگزاری جلسات موضوع بند ۳ بالا؛
۵. برگزاری جلسات ماهیانه هم‌اندیشی و یا نقد و بررسی کتاب و مقاله و نشست‌های علمی با موضوع بازخوانی اسناد و آرای بین‌المللی؛

۶. همکاری تخصصی و اجرایی در برنامه های انجمن اعم از برنامه های آموزشی، ترویجی و پژوهشی و نیز اقدامات مرتبط با مقام مشورتی انجمن نزد سازمان ملل متحد؛

۷. ارائه گزارش سالانه کتبی به هیأت مدیره انجمن.

تبصره ۱. وظایف مندرج در این ماده حصری نیست و کمیته می تواند با رعایت آیین اتخاذ تصمیم مصرح در ماده ۵ این آیین نامه، وظایف دیگری را در راستای اهداف انجمن برای کارگروه ها مشخص کند.

تبصره ۲. وظایف مندرج در این ماده و تبصره ۱ آن به تشخیص مسئول کمیته، توسط یک یا هر دو کارگروه انجام خواهد شد و مسئولیت حسن انجام کار برعهده دبیر کارگروه مربوطه است. دبیر کارگروه می تواند، به تشخیص خود، وظایف اشاره شده در این ماده یا تبصره ۱ آن را میان اعضای کارگروه تقسیم کند. دبیران کارگروه ها همچنین می توانند برای انجام وظایف محوله از همکاری کارآموزان انجمن و یا دانشجویان داوطلب استفاده کنند.

ماده ۷ - مزایای عضویت در کمیته. اهم مزایای عضویت در کمیته جوانان عبارتند از:

۱. حضور در برنامه های انجمن برای اعضای کمیته جوانان رایگان است. اعضای منتخب برای هر برنامه، با توجه به علاقه و مطالعات قبلی به پیشنهاد مسئول کمیته و تایید رییس یا دبیرکل انجمن تعیین می شوند؛

۲. اعضای کمیته جوانان در پایان هر دوره سه ساله کمیته با دریافت گواهی همکاری با انجمن مورد تقدیر قرار می گیرند؛

۳. اعضای کمیته جوانان که مدرک دکتری خود را دریافت کرده اند، با داشتن حداقل یک دوره عضویت در کمیته می توانند برای عضویت پیوسته انجمن اقدام کنند.

ماده ۸ - سایر موارد.

۱. شعب انجمن با توجه به این آیین نامه می توانند نسبت به تشکیل کمیته جوانان شعبه اقدام کنند.

۲. هرگونه اصلاح و تغییر در این آیین نامه در صلاحیت هیأت مدیره انجمن است. کمیته جوانان می تواند در این زمینه به هیأت مدیره پیشنهاد دهد.

۳. به موجب این آیین نامه که مشتمل بر مقدمه، ۸ ماده و ۴ تبصره است و در جلسه مورخ ۴ خرداد ۱۳۹۸ هیأت مدیره انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد به تصویب رسیده، آیین نامه کمیته دانشجویی انجمن ملغی الاثر شده است.

مساعدت به سیل زدگان مناطق سیل زده کشور در سال ۹۸

پس از پایان نشست بهارانه انجمن در تاریخ ۱۴ اردیبهشت ۹۸ که شرح آن در بخش رویدادهای عمومی آمده است، طبق اطلاع رسانی قبلی و پیامد دعوت انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد برای مساعدت به سیل زدگان فروردین کشور، آقای محسن روزبهان از دبیرخانه کمیته ملی حقوق بشردوستانه و از اعضای پیوسته انجمن به همراه صندوق هلال احمر در سالن برگزاری برنامه بهارانه انجمن مستقر شدند.

به همت اعضای شرکت کننده در این نشست مبلغ قابل توجهی برای کمک به سیل زدگان جمع آوری شد. این حرکت در راستای اقدامات انسان دوستانه انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد صورت گرفت.

پذیرش کارآموز ترجمه توسط انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد

انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد که جهت تقویت و به‌روزرسانی سایت انگلیسی خود، برای دوره یک‌ساله، اواخر سال ۹۷ فراخوان کارآموز مترجم انگلیسی را منتشر کرده بود، اوایل سال ۹۸، از میان تقاضاهای بسیاری که ارسال شده بود، چهار نفر را بر اساس رزومه انتخاب کرد.

انتخاب این چهار نفر ابتدا از طریق ترجمه نمونه متن‌هایی که انجمن از آنها خواسته بود و سپس از طریق مصاحبه حضوری تایید و رسماً کار کمیته کارآموزی ترجمه از ۱ تیرماه ۱۳۹۸ آغاز گردید.

اسامی کارآموزان انتخاب شده به شرح زیر است:

اسماعیل محمدی

سجاد نجفی

فاطمه ابوالقاسمی

زهرا بی نیاز

انتخاب دکتر نسرین مصفا-انجمن - به عنوان عضو کمیسیون انجمن‌های علمی ایران

مطابق با ماده ۲ آیین‌نامه نحوه تشکیل و شرح وظایف کمیسیون انجمن‌های علمی ایران، ۹ نفر به عضویت در کمیسیون انجمن‌ها درآمدند که دکتر نسرین مصفا نیز با عنایت به تجربه و دانش خود در زمینه تاسیس و همکاری با انجمن‌های علمی که دارند، به عنوان یکی از اعضای کمیسیون انجمن‌ها انتخاب شدند. سایر اعضا عبارتند از دکتر مسعود برومند، دکتر مسعود شمس بخش و دکتر محمد جلالی بعنوان مسئولین وزارتخانه وزارت عتف، دکتر حسین آقابابایی، مدیر اداره کل حقوقی، دکتر سعید سهراب پور، دکتر مجید قاسمی (انجمن مدیریت ایران)، دکتر علی‌اکبر موسوی موحدی (انجمن بیوشیمی فیزیک ایران)، دکتر غلامعلی افروز (انجمن کودکان استثنایی ایران) (بعنوان اعضای کمیسیون انجمن‌های علمی و به مدت دو سال انتخاب شدند.

■ همچنین شایان ذکر است دکتر نسرین مصفا به عنوان نماینده انجمن‌های علمی در کمیسیون سیاست خارجی و دفاع شورای عالی عتف انتخاب شدند که کاندیداتوری ایشان برای این امر از طرف انجمن علوم سیاسی صورت گرفته بود.

بخش پنجم:

تقدیر و تشکر

من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق

بدون شک برگزاری طیف وسیعی از برنامه‌های انجمن بدون همکاری و همیاری نهادهای مختلف و مسئولین ارجمند آنها و همکاران محترم ایشان میسر و مقدور نبود. از این‌رو، انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد وظیفه خود می‌داند که از

گزارش فعالیت‌های سال ۱۳۹۸

نهادهایی که در طول سال ۱۳۹۸ در برگزاری برنامه‌های انجمن، همکار و همیار ما بودند، صمیمانه تشکر و قدردانی نماید. از کارگزاران ارجمند خانه اندیشمندان علوم انسانی، مدیرعامل محترم جناب آقای دکتر قاسمی و همکاران گرامی پشتیبانی ایشان، خانم نویدی، آقایان مهرجو و رضانی که همواره با بزرگواری سخاوتمندانه ما را در انجام فعالیت‌ها مساعدت کردند، سپاسگزاری و قدردانی می‌کنیم.

همچنین از مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران، رئیس محترم خانم دکتر دونتسکو، جناب آقای مقدم معاون و به ویژه خانم نازنین قائم مقامی که با نهایت سخاوت علمی و علاقمندی ما را در برگزاری کارگاه‌ها یاری دادند، تشکر می‌نماییم.

در پایان سپاسگزار همه همکاران و همیاران انجمن هستیم که در طول سال ۱۳۹۸، همواره یار و یاور انجمن در برنامه‌های مختلف بوده‌اند و از درگاه خداوند متعال برای ایشان آرزوی توفیق روزافزون داریم.

		
<p>خانه اندیشمندان علوم انسانی</p>	<p>مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد در تهران</p>	<p>بنیاد حقوقی ضیایی بیگدلی</p>
		
<p>انجمن ترویج علم ایران</p>	<p>دانشگاه تربیت مدرس</p>	<p>دفترخانه کمیته ملی حقوق بشردوستانه</p>
		
<p>دانشگاه خوارزمی</p>		

یاوران همراه انجمن در سال ۱۳۹۸

اعظم پازدار

کارشناس علوم سیاسی دانشگاه تهران

- مسئول دفتر انجمن

- مسئول روابط عمومی

- گزارشگر انجمن

ناهید فرجی

کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

- دبیر کمیته جوانان انجمن

- گزارشگر انجمن

امین معتمدی

کارشناس ارشد حقوق بشر

- مسئول کمیته جوانان انجمن

- گزارشگر انجمن

مهسا رضاقلی

دانشجوی دکتری حقوق بین الملل

- عضو کمیته جوانان انجمن

- گزارشگر انجمن

محمدحسین لطیفیان

دانشجوی دکتری حقوق بین الملل

- عضو کمیته جوانان انجمن

- گزارشگر انجمن

سیدمحسن سیداحمدی

کارشناسی حقوق

- عضو کمیته جوانان انجمن

- گزارشگر انجمن

لادن حریریان

دانشجوی دکتری حقوق بین الملل

- عضو کمیته جوانان انجمن

هانیه حجازی فر

دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

- عضو کمیته جوانان انجمن

لعیا داودی مقدم

دانشجوی کارشناسی حقوقی

- عضو کمیته جوانان انجمن

علی اکبر شمس

کارشناس ارشد حقوق بین‌الملل

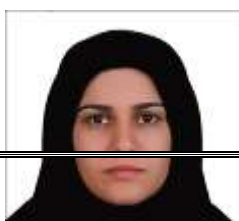
- عضو کمیته جوانان انجمن

زهره شفیعی

کارشناسی ارشد حقوق بین‌الملل

- عضو کمیته جوانان انجمن

محدثه مهیمنی

کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

- عضو کمیته جوانان انجمن

مریم حسینخانی

دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق بین الملل

- عضو کمیته جوانان انجمن

عطیه خطیبی

کارشناسی ارشد حقوق محیط زیست

- عضو کمیته جوانان انجمن

زهرا شفیعی

دانشجوی دکترا حقوق بین الملل

- عضو کمیته جوانان انجمن